

1669.

16. Hunderbagen, Joh. Christophorus: *De sanguinis et vitæ
brevis ex cadavere hominis occisi et præsen.
sem homicidæ.*
- 17^{1. et 2.} Krauss, Petrus Pomeranus: *De jure fenestrarum*
2 exempl. ~~1730~~ 1730 et 1740
18. Krauss, Petrus Pomeranus: *De emptyturi.*
19. Krauss, Petrus Pomeranus: *De regali salvi
conductus.*
20. Linck, Hieronymus: *De sequestratione.*
21. Linck, Hieronymus: *De parte humana, legitima
et illegitima.*
- 22^{1. et 2.} Linck, Hieronymus: *De incendiis.* 2 exempl.
23. Linck, Hieronymus: *Tura transactionis.*
24. Linck, Hieronymus: *De cautionibus in iudicio
præsentandis.*

1669.

25. Nicolai, Fr. Fridericus : De characteribus perfecti
politici ex universali Aristotelis politica col-
lectio.
26. Nicolai, Fr. Fridericus : De minimis et maximis
civitatis contra vices politicos.
27. Nicolai, Johann Fridericus : De autoritate
legum humanarum.
28. Richter, Christophorus Philippus : De regulis habitus
forum jurit.
29. Richteri, Christophorus Philippus : De modo ex
aquo et bono contribuendi jacta.
30. Richter, Christoph Philipp : De legali datione hypothecae.
31. Richteri, Christophorus Philippus : De possessione
32. Richter, Christoph Philipp : De desertione
civis civitatis

ti
o
=

ca
u

166

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32

DEO TRIUNO AUXILIANTE!

DE

CAUTIONIBUS
IN JUDICIO
PRÆSTANDIS, 1669, 24.

Von

Gerichtlichen Vorstandt /

Permissu

Magnificæ Facultatis Juridicæ

in alma Salana,

PRÆSIDE

DN. HEINRICO Linck / U.J.D.

Præceptore ac Fautore suo honoratissimo,

Placide Eruditorum Examini

DISPUTATIONEM HANC PUBLICAM

in Arooaterio Fctorum,

ad diem V. Junii Anno M. DC. LXIX.

horis consuetis

exhibet

GEORGIUS Wiegner/ Jun. Dresd. Misn.

Autor & Respondens.

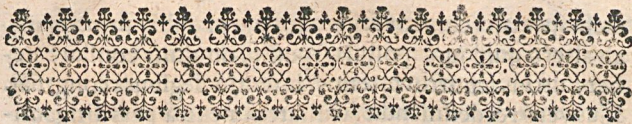
J E N Æ,

TPPIS SAMUELIS KREBSII.

22

DEO GRATIAS AGENTIBUS
 AT
 CAUTIONIBUS
 IN IUDICIO
 PRÆSTANDIS
 A
 Georgio Wittenbergensi
 Magnifico Technicis Juridice
 in Alma Matre
 PRÆDICTA
 DN. HENRICO LING. U. D.
 Praeceptoris ac Patroni huius Universitatis
 DISPUTATIONEM HANC PUBLICAM
 in Artibus Juris
 ad hanc Thesim hanc DE I. I. I. I.
 GEORGII WITTENBERGENSIS
 Auct. & Respondentis
 P. W. A.
 WITTEBERGAE
 MDCCCLXXII

PROOEMIUM.

AN Christianis salvâ conscientia licitum sit
Judicia exercere? hætenus ab Anabapti-
stis in dubium vocatum est; Illi siquidem
omnia Judicia & tribunalia secularia ever-
tunt, autoritate juris divini se defenden-
tes, & argumenta *ex Matth. 6. v. 14. Rom.*

12. v. 5. Ebr. 13. v. 4. desumentes: Verùm illa diluunt *Ames.*
5. de Conscient. 54. qu. 2. aliique à Wissenbach. *ad ff. p. 1.*
Disp. 16. th. 3. allegati Autores. Rectissimè sanè! Judicia
namque, quæ legitimum præsidium atque Juris publici
tutela in legibus nostris dicuntur, DEI ordinationem a-
deoque licita & necessaria esse, ex variis Sacræ Scripturæ
textibus sufficienter liquet. Vid. *Exod. 18. v. 13. seqq. Deut. 1.*
v. 9. seqq. 1. Reg. 3. v. 16. seqq. Rom. 13. v. 4. Add. Divus Lu-
therus *in exposit. Evangel. Dom. 23. Trin.* ubi dicit: *Wer sein*
Recht durch ordentliche Mittel und Wege erhalten kan /
der thut daran nicht unrecht / den Gericht und Gerechte
seynd von Gott selbst geordnet / das man es suchen und
brauchen soll. Quid enim honestius & ad quietem homi-
num conducibilis est, quàm ab eo, cujus nihil interest,
rem controversam cognosci? ne quis in causa propria sibi
jus dicat, neve homines singuli, nimium sæpe amantes
sui, quod jus putent, manu propria exsequantur; frequen-
tissimum siquidem est, ut de recta applicatione legum ad

A 2

facta

facta specialia controversiæ exoriantur, ubi, priusquam ab altero quid jure postulari possit, omnino constare debet, utrius controvertentis intentio legibus congruat. Ejus verò rei definiendæ facultatem neutra pars litigantium sibi vindicare potest. Licet enim alteruter in propriam causam seriò inquirere & candidum judicium ferre velit, alter tamen eo stare non tenetur, quia tanquam inter æquales nulla ratio reddi potest, quare hic potius illius, quàm ille hujus sententiam sequi debeat, ac semper quilibet sibi plus, quàm alteri favere judicabitur. Necessum igitur est, utrumque de re quâpiam ambigentium in tertium aliquem, judicem scil. consentire, cujus sententiam sequantur. Dn. Pufend. *in Elem. Jurispr. lib. 2. obs. 4. n. 31.* Adeoque laudabili huic instituto Judiciorum obsequendum esse, ipsa æquitas & ratio naturalis suadet. Grot. *de Jur. Bell. & Pac. lib. 1. c. 3. n. 1.* Propterea enim, secundum Regem Theodoricum *apud Cas. lib. 4. variar. Epist. 4.* legum reperta est sacra reverentia, ut nihil manu, nihil proprio ageretur impulsu. Accedunt textus Juris Civ. & Canonim. *l. 13. ff. quod met. caus. l. 176. ff. de R. J. Nov. 6. pr. 6. questum 45. c. 23. qu. 4.* Ex quibus omnibus, Judicia licita esse, satis evinci potest. Wissenb. *alleg. Disp. 16. th. 3.* Detestamur autem lites temerarias, injustas & per consequens non tam litigium & Judicium, quam impiam litigandi causam, pronumque ad jurgia & litigiosas contentiones animum cum Pet. Gregor. Tholosan. *lib. 47. Synt. Jur. Univers. c. 1. n. 6.* & Neviz. *lib. 6. Sylv. nupt. n. 8. seqq.* Quapropter non solum impii litigatores à Judicio plane repelluntur & pœna arbitraria coërcentur. B. Dn. Carpov. *p. 1. C. 1. def. 9. n. 13.* Sed etiam ad Reip. & partium litigantium interesse & securitatem promovendam ordo saluberrimus proce-

procedendi & modus legitimè cavendi præscriptus est, ne
iudicia reddantur elusoria, imprimis si per alium instituta
fuerint. *l. un. C. de satisd.* cum nemo alienæ litis idoneus
defensor sine satisfactione esse queat. §. 1. *Inst. de satisd. l.*
46. §. 2. ff. de Procurat. B. Ludvvel. Exerc. 16. tb. 10. lit. E. Et
quamvis observantia hodierna illa, quæ circa cautiones
Jure Civ. Roman. constituta, non æquè comprobet, quia
tamen illius materiæ adhuc maxima utilitas est, ideò eam
pro exercitio publico tractandam suscepimus, ita quidem,
ut Benevolus Lector prius in genere, quidnam cautio sit
& quomodo dividatur, postmodum verò in specie mo-
dum Cautionis Judicialis, quæ tum ex parte actoris, tum
ex parte rei, tum etiam ex parte Procuratoris præstanda
venit, percipiat. Ad hoc autem, ut labor præsens eo feli-
cius progrediatur, Sacrosanctam imploramus Trinitatem,
velit conatui huic ex alto adesse & manum mentemque
dirigere, ut illa, quæ proposituri sumus, in Nominis Divi-
ni gloriam cedant.

CAPUT I.

De

Cautione in genere ejusque divisione.

Th. I.

VT more hætenus consuetò explicatio nominis
ante rei tractatum proponatur, ad illustratio-
nem quidem materiæ pertinere videtur; Inte-
rim tamen cum unicuique, unde vocula Cauti-
onis descendat, ex Lexicographis plus quàm notissimum

A 3

fit,

fit, operæ pretium non ducimus, ut ejusmodi etymologi-
cis considerationibus inhæreamus. Varia & multiplex
significatio majorem operam desiderare videtur: Et sicut
verbum cavere varias in Jure nostro significationes assu-
mit, ita quoque multiplicem significatum verbum Cauti-
onis præsupponit.

Th. II.

Hinc videmus, Cautiois verbum non solum instru-
menta, tabulas, Syngraphas, Chirographa. *l. 5. ff. fam. her-
cisc. l. 40. ff. de reb. cred. l. pen. §. fin. ad L. Falcid. l. 27. ff.
deposit.* Sed etiam apud Marcellum *in l. 24. ff. de pecun. con-
sist.* epistolam significare. In constitutione Honor. &
Theod. quæ *l. 11. C. de test.* exhibetur, pro providentia vel
provisione accipitur, ut interpretatur ibidem Accursius,
qui Cautiois nomine *in l. 1. §. 14. ff. de Cloac.* etiam actio-
nem venire putat, sed an hoc textui consentaneum sit, ex-
inde sufficienter patet. Add. Schnobel. *Disp. 19. ad ff. tb. 11.*
Magnif. Dn. Struv. *Actus consummatiss. Hereditarius in
Uhlstädt & Wenigen Jehna | Serenis. Principum Sax. Lin.
Vin. Consil. Cameral. & Aulic. eminentissimus, quondam
Præceptor ac Hospes, nunc verò Patronus meus summè véné-
randus, in Synt. Jur. Civ. Exerc. 39. tb. 14.* Aliàs quoque Cau-
tio *in l. 5. §. 7. ff. de administ. & peric. tutor.* formulam &
conceptionem verborum, interprete Guilielmo Budæo
in l. si sciente. 7. ff. ad L. Pompej. de Parricid. vel iustum te-
statoris denotare videtur.

Th. III.

Frequentius Cautiois verbo promissionem conti-
neri Alciat. docet: Hinc & promissio dotis sub dote cauta,
venit *in tit. C. de dote caut. non numer.* In specie verò pro-
missionem talem denotat, cum pro eo, quod à nobis ali-
quis

quis petiit, ipsi ita cavemus, ut hoc nomine securus reddatur, quem significatum vox Cautionis sive *ασφαλειας* in nostra materia praesupponit, & vel late sumitur, quatenus satisfactionem denotat, quae fit fidejussoribus vel etiam pignoribus. *l. 59. §. fin. mand.* dicitur aliàs cautela, ut *in l. 15. §. 1. de Procurat. l. 21. de Judic. l. 14. pr. ff. de pos. l. 6. de pign. act. & securitas.* B. Hahn. *ad Wesenb. tit. qui satisd. cogant. n. 2.* Vel strictè, quatenus nudam promissionem, non satisfactionem in specie sic dictam designat, nisi nominatim hoc scriptum inveniatur. *l. 3. C. de verb. signif. ibique* Dn. Brunnem. Conf. latius de ambiguitate voculae Cautionis *Wisenb. ad ff. p. 1. Disp. 7. d. 20. Vinn. ad tit. Inst. de satisd. pr. Dn. Hahn. cit. loc.*

Th. IV.

In latiori significato describitur Cautio, quod sit satisfactio, per quam alium, adversarium sc. securum reddimus. Magn. Dn. Struv. *Synt. Jur. Civ. Exerc. 5. th. 20.* Germanis dicitur: *eine Versicherung oder Vorstand* Sicque definita in satisfactionem in specie sic dictam, pignoratitiam cautionem, & eam, quae per simplicem promissionem fit, distingui solet. *l. 188. §. 1. ff. de V. S. l. 4. §. 8. de fidei commiss. libert. l. 1. §. 9. de collat. honor. Rubr. ff. qui satisd. cog. Treutl Vol. 1. Disp. 5. th. 2.* Magn. Dn. Struv. *cit. loc.* Add. Magnif. Dn. *Richt. & Jctus & Ordinarius Facult. Jurid. bujus loci famigeratissimus, Doctor & Patronus meus omnium observantia colendus, Vol. 2. Cons. 204. n. 1.* Magn. Dn. *Strauch. Jctus Celebratissimus, Patronus atque Praeceptor meus devotè honorandus, ad Jus Justinian. Diff. 24. apbor. 13.*

Th. V.

Satisfactio est Cautio, quae fit fidejussoribus, qui non tantum facultatibus, sed etiam conveniendi facilitate ido-

nei

nei sunt. l. 2. pr. ff. qui satisd. cog. l. 7. ff. de prator. stipul. Hinc quidam vel plane inhabiles sunt, tum ex generali, tum ex speciali causa, quales sunt foeminae propter SCtum Vellejanum. l. 1. pr. l. 2. §. 1. ff. ad SCtum Vellej. l. 18. C. eod. & milites. l. 31. C. de locat. conduct. ibique Dn. Brunnem. l. 8. §. 1. ff. qui satisd. cog. Quidam verò quoad conditionem personae habiles sunt, ab adversario tamen recusari possunt, quod ipsum non satis reddant securum, ut minores, pauperes & privilegium fori habentes. d. l. 8. §. 1. l. 7. pr. eod. l. 1. si quis in jus voc. non ierit. Harpr. ad §. 2. Inst. de satisd. n. 6. Hillig. ad Donell. lib. 23. c. 9. lit. M. Zoes. in Com. ad ff. tit. qui satisd. cog. n. 8. Magn. Dn. Struv. Exerc. 47. tb. 37. Semper ergò is, à quo satisfationem Lex vel Prator exigit, fidejussoribus cavere tenetur, propter textum expressum alleg. l. 7. ff. de prator. stipul. Neque propterea haec lex abrogata censi potest, quod hodie fidejussores non conveniantur, nisi excussò prius principali. Licet enim Excussionis sive Ordinis beneficium Nov. 4. c. 1. & autb. presente. C. de fidejuss. introduxerit, posteriores tamen constitutiones Nov. scil. 53. c. 2. & 3. Nov. 112. c. 2. luculenter adhuc docent, quod satisfatio non aliter, nisi fidejussoribus fieri possit. Treutl. alleg. Disp. 5. tb. 2. ibique Bachov. lit. A. Dn. Hahn. ad Wesenb. tit. qui satisd. cog. n. 4. & 8. ubi dubium hoc remover.

Th. VI.

Commodè hic quaestio non inelegans, aliàs inter Dd. controversa, resolvi potest, annon tunc, quoties vel lege vel edicto pratoris, aut singulari conventionem satisfatio exigitur, quis satisfaciat, si pignora offerat? Resp. negando, tum quod satisfationes propter incertum atque indefinitum quid exigantur, ubi pignora non sufficiunt, quia qua

quæ & qualia deponenda sint sciri nequit, eademque multis casibus obnoxia radosam custodiam requirunt. Bachov. *ad Treutl. d. tb. 2.* Dn. Hahn *cit. loc.* tum etiam, quod in legibus nostris semper ad satisfactionem fidejussores requirantur, per *l. 1. qui satisd. cog. & alios tb. anteced. alleg. text.* Hinc satisdato & pignoribus cavere in *l. 4. §. 8. de fideicommiss. libert.* ut & cavere & satisfacere in *l. 6. ff. qui satisd. cog.* distincta sunt. Dissentiunt quidem communiter Dd. qui satisfactionem etiam pignoribus fieri posse putant, quos sequitur Schneidevv. *ad pr. Inst. de satisd. tutor. vel curat. n. 4.* Verum illorum dubia accuratè cum B. Ungep. *ad Inst. Exerc. 4. q. 12.* resolvit Magn. Dn. Struv. *Exerc. 5. tb. 21. in not.* Jung. Hillig. *ad Donell. d. lib. 23. c. 9. lit. O.* Magn. Dn. Strauch. *Dissert. ad Jus Justinian. 24. aphor. 13. in fin.* Nobiliss. Dn. Wechmanni *Jctus famigeratissimus, Patronus atque Præceptor meus devotè colendus, ad ff. vol. 1. p. 1. Exerc. 6. n. 99. & seq.*

Th. VII.

Sed an is, qui ab initio fidejussorem idoneum dedit, si postea pauper fiat, alium surrogare debeat? itidem in controversiam hac occasione vocari potest. Communiter Interpretes, interque eos Hippol. de Marfil. *de fidejuss. n. 74.* Gomez *lib. 2. variar. resolut. c. 13. n. 7.* & alii in hac quaestione inter necessariam & voluntariam satisfactionem distinguunt, ita ut priori casu alius substituendus sit, non verò posteriori. Prius membrum distinctionis probant *ex l. 10. §. 1. in fin. qui satisd. cog.* quæ propter calamitatem fidejussoris aut inopiam medio tempore accidentem, causa cognita, ex integro vult satisfacere. Add. *l. 4. ff. ut in poss. legat.* quæ dicit: æquum esse, si fidejussor decesserit, aut substantiam inopinato impetu amiserit, cautionem

B

nem

nem præstari. Ratio est, quod mens Prætoris sit eum reddere securum, cui satisfatio est præstita. *l. 1. ff. qui satisd. cog.* non autem securus erit, nisi duret satisfatio. *arg. l. 10. §. 6. ff. de in rem vers.* Posterius verò *ex l. 3. in fin. ff. de sivejuss.* ubi per non idoneum admissum satisfatum videtur, evincere conantur. Verùm quod *in d. l. 3.* proponitur procedit, si ab initio creditor pauperem receperit, tunc siquidem eum repudiare nequit, uti verba textus arguunt; Aliud est, si idoneus ab initio constitutus postea pauper fiat, nam tunc, etiamsi voluntaria satisfatio fuerit, alius furrogandus venit. *d. l. 10. §. 1. qui satisd. cog.* Sicut enim primo casu ex mente Prætoris non aliter habetur cautum, nisi cautum maneat; Ita & in hoc secundo ex paritate rationis & voluntate contrahentium idem servari debet. Vid. *Zoel. ad ff. tit. qui satisd. cog. n. 10.* Magn. Dn. Struv. *Exerc. 47. tb. 37.*

Th. VIII.

Cautio pignoratitia est, quæ per constitutionem pignorum fieri solet. *l. 1. §. 9. ff. de collat. l. 188. §. 1. de V. S.* De hac Cautione vulgata Juris regula extat: Quod melius sit pignoribus incumbere, quàm in personam agere. *§. 14. Inst. de oblig. quæ ex delict. nasc.* sc. debitoris, si pignora cum debitoris persona conferantur. Satius siquidem est & tutius, rem sibi habere devinctam, quàm contra debitorem agere, litisque periculo se subjicere. *l. 25. ff. de R. J. l. 59. ff. de furt.* quia debitor nos fallere potest, labitur subinde facultatibus, sæpe foro cedit vel etiam creditum abjurat; Contra in pignore magna securitas est. Nam jus, quod in re consistit, quemcunque possessorem cum suo onere comitatur. *l. 2. C. de hereditar. act. ibiq.* Dn. Brunnem. Et huc alludit eleganter Martialis in hoc Epigrammate:

Cum

Cum rogo te nummos sine pignore, non habeo, inquis,

Idem si pro me spondet agellus, habes.

Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,

Credis collicolis arboribusque meis.

Non tamen propterea cum Everh. Bronchorst. *ad d. l. 25. ff. de R. J.* concludi potest, quod pignora etiam fidejussoribus preferenda sint; Plus siquidem cautionis in satisfactione est, si pignora cum fidejussoribus conferantur, prout latius deducit B. Dn. Ungep. *Exerc. 4. q. 12. Add. Magn. Dn. Struv. Exerc. 5. tb. 21. in not. & Nobilifs. Dn. Wechmann/ d. Exerc. 6. n. 101.*

Th. IX.

Promissio, quâ itidem cavetur, duplex est, vel juratoria, vel etiam nuda. *Vid. rubr. tit. qui satisd. cog.* Illa fit per juramentum, hæc verò per simplicem seu nudam stipulationem, & significari solet nomine Cautionis absolute in legibus positæ. *l. 3. C. de V. S. ibique Dn. Brunnem. l. 25. §. 1. l. 33. §. 3. C. de Episc. & Cleric. Magn. Dn. Struv. cit. Ex. & tb.* Venit etiam interdum nomine satisfactionis, si contentus nuda promissione fuerit ille, cui satisfactio debetur. *l. 61. ff. de V. S. quia volenti non fit injuria. l. 1. §. 5. ff. de injur. & sicut consentienti creditori aliud pro alio rectè solvitur. l. 2. §. 2. ff. de reb. cred. l. 16. C. de solution. Magnif. Dn. Struv. Exerc. 47. tb. 73.* Ita ei, cui satisfaciendum erat, volenti & consentienti repromittendo cavere licet. *d. l. 61. ibiq; Gædd. n. 3. Wissenb. ad ff. p. 1. Dissp. 7. tb. 20.*

Th. X.

Denique Cautio hæcenus in genere considerata in judicialem & extrajudicialem dividi potest. Judicialis est, quâ in Judicio cavetur adversario, ut securus reddatur,

B 2

sive

sive causa civilis sive etiam criminalis fit. *l. 2. l. 3. & 4. ff. qui satisd. cog.* Marant. *in tract. de satisdat. n. 7.* Extrajudicialis est, quæ in aliis negotiis civilibus & extrajudicialibus præstanda venit. Missa extrajudiciali, judicialem in subsequentibus consideraturi sumus.

CAPUT II.

De

Modo Cautionis Judicialis.

Th I.

Repositis iis, quæ ad meliorem intellectum hujus materiae facere videntur, nunc in specie, quomodo Cautio Judicialis præstanda sit, considerandum erit. Et quidem ex speciebus Cautionum ad Cautionem Judicialem regulariter & ordinariè satisfactionem, quæ per fidejussores fit, requiri, *l. 1. ff. qui satisd. cog.* docet. Quod rationibus confirmat Dn. Hahn. ad Wefenb. *tit. qui satisd. cog. n. 5.* Add. Magn. Dn. Struv. *Exerc. 5. tb. 22.* Fidejussores autem, uti jam antea in cap. præced. monitum, etiam hic locupletes dari jubentur, qui tales sunt (1) quoad facultates, ut satis habeant in bonis pro magnitudine rei, quam actor postulavit. *l. 234. §. 1. ff. de V. S. l. 2. ff. qui satisd. cog.* Hinc vulgò requirunt, ut immobilia possideat fidejussor, quorum valor ad minimum summæ petita reive æstimatione æqualis sit, vel suspicionem fugæ excludat, quia propterea accipitur, ut eò melius sit cautum adversario. Sed de hoc requisito facultatum plenius tractat Hering. *de fidejuss. c. 8. n. 52. seqq. jung. Perez. ad Cod. de satisd. n. 2. B. Dn. Carpz. p. 1. Const. 5. def. 7. n. 4. (2)* quoad conveniendi facilitatem. *d. l. 2.*

d. l. 2. ff. qui satisd. cog. Magnif. Dn. Strauch *Diss. 24. apbor.*
13. Unde sint subjecti Jurisdictioni ejus, coram quo judici-
cium exercetur, nisi caveant, fori præscriptione se non u-
suros, ne alias causam adversario reddant difficiliorem.
l. 7. ff. qui satisd. cog. Wesenbec. in Par. *ff. ad eund. tit.*
n. 7. Zoesl. ibid. n. 8. B. Dn. Carpz. *cit. loc. & in Process. tit. 9.*
art. 5. n. 19. seqq. Add. Hillig. ad Donell. *lib. 23. c. 9. lit. M.*
ubi plures personas ad satisdandum minus idoneas refert.
Hinc, ne quid fraudis committatur, habitas fidejussorum
examine judicantis committitur, vel arbitri ad probandos
fidejussores idonei constituuntur, qui si in alterutram
partem iniquum judicium dixisse videbuntur, querela ad
competentem Judicem per provocationem deferri potest.
l. 9. ff. qui satisd. cog. Wesenb. *cit. loc.* Perez. *ad Cod. de*
princip. agent. in reb. n. 7. Dn. Brunnem. *ibid. in fin.* Add.
Magn. Dn. Struv. *Exerc. 8. th 96.*

Th. II.

Sed utrum plures fidejussores dandi sint, an verò
unus sufficiat? disquiri potest. Sane quamvis pluraliter
leges interdum fidejussores exigant. *l. 1. l. 9. cum seq. ff. qui*
satisd. cog. tamen verius est, unum idoneum & locuple-
tem sufficere. *l. 2. l. 3. l. 4. l. 5. §. 1. l. 7. cod.* Quod in civili-
bus quidem, non autem in criminalibus Wesenb. *alleg. loc.*
admittendum esse putat. Verum non solum in civilibus,
sed etiam in criminalibus unum locupletem fidejussorem
sufficere, omnino existimamus, quia alleg. LL. unum ido-
neum admittunt, neque ad numerum, sed ad cavendi mo-
dum respectum habent. Accedit, quòd fidejussores re-
quirantur favore partis, ut ei rectè consultum sit, at æque
bene, si non rectius, cautum per unum. Præterea in cri-
minalibus sponsio non fit in alium finem, quàm ut, si v. g.

reus se non sistat vel etiam judicatum, poenam scil. pecuniariam, non solvat, fidejussores eam pendant, qui finis etiam in uno locuplete obtineri potest. Dn. Hahn. *ad cit. tit. qui satisd. cog. n. 7.* Bachov. *ad Treutl. vol. 1. disp. 5. rb. 7. lit. F.* Hinc si quis idoneum fidejussorem oblatum recu-
saverit, injuriarum tenetur non solum illi, qui fidejussorem obtulit, cum non sit levis injuria, secundum proces-
sum Juris veteris, duci in jus eum, qui satis idoneum offert fidejussorem; Sed & fidejussori, qui non acceptus est, cujus hoc facto fugillatur existimatio apud bonos viros, penes quos ejus fortunæ minus habentur integræ. *l. 5. §. 1. ff. qui satisd. cog. Zœf. ad ff. eod. tit. n. 11.* Harpr. *ad §. 1. Inst. de injur. n. 25. & seqq.* Hillig. *ad Donell. lib. 23. c. 9. lit. N.*

Th. III.

Interim tamen non omnes idoneum fidejussorem præstare tenentur, excipiuntur siquidem personæ conjunctæ ac necessariae, quarum reverentiæ hoc datum, ut qualiscunque fidejussor pro illis interveniens sit admittendus. *l. 2. §. 2. qui satisd. cog. l. 1. in jus voc. ut eant. Zœf. alleg. loc. n. 12.* Magn. Dn. Strauch. *Dissert. 24. apbor. 13.* Hinc quies-
jusmodi fidejussorem, sciens necessitudinem, recusabat, in poenam edicti, quinquaginta scil. aureorum, incidebat. *l. 2. ff. in jus voc. ut eant.* Add. Hering *de fidejuss. c. 8. n. 90.* Zœf. *ad ff. tit. in jus voc. ut eant. n. 2.* Non autem conjunctio & necessitas hic illa intelligitur, quæ est inter reum satisdantem & fidejussorem, ut cum Gl. *ad l. 2. ff. in jus voc. ut eant.* Dd. veteres volunt, quasi sensus sit: qualemcunque fidejussorem admittendum esse, dummodo is sit ex necessariis seu cognatis ejus, qui in jus vocatus est; Sed necessariae personæ hic sunt actor & reus, ita ut is, qui personam necessitudine sibi junctam in jus vocat, qualemcunque

que fidejussorem accipere teneatur, partim propter alleg.
text. partim etiam, quod in jus vocans necessarias perso-
nas, uti iisdem in jus vocando reverentiam præstare. *l. 13.*
ff. de in jus voc. ita & cum iisdem satisfacere volentibus mi-
tius agere, & qualemcunque fidejussorem admittere de-
beat, quod honori talium personarum datum est. Vid. Co-
raf. *4. Miscell. 10. Zœf. alleg. loc.* Wissenb. *ad ff. p. 1. Disp. 7.*
d. 17. Dn. Hahn. *ad Wesenb. tit. in jus voc. ut eant.* Magn.
Dn. Struv. *Exerc. 5. tb. 23.* Magn. Dn. Strauch *d. l. Add. Perez.*
ad Cod. tit. de satisd. n. 3. & Nobiliss. Dn. D. Nicol. *Patro-*
nus meus observanter colendus, in Process. Jud. p. 1. c. 36. n. 15.

Th. IV.

Et sic ordinariè & regulariter quoad jus civile Cau-
tio judicialis per fidejussores præstanda venit. Vid. Hillig.
cit. lib. 23. c. 9. lit. O. ubi cautionem quoque pignoratiti-
am certis casibus admittit, (1) quando actor pignoribus
contentus est. *arg. l. 61. ff. de V. S.* & (2) quando fidejusso-
res reperiri nequeunt, quæ sententia consuetudine præ-
primis recepta est; Moribus siquidem in universum fere
ista fidejussoribus satisfaciendi necessitas scrupulosè non at-
tenditur, ut docet Wesenb. *in Paratit. ff. tit. qui satisd. cog.*
n. 7. Quapropter in arbitrio Cautionem offerentis erit,
utrum fidejussoribus, an pignoribus cavere velit, secun-
dum Gail. *de Arrest. c. 3. n. 4. & seqq.* Zang. *de Except. p. 2.*
c. 21. n. 17. Add. Dn. Hahn. *ad Wesenb. cit. tit. n. 4.* & B. Dn.
Carpz. *p. 1. Const. 5. def. 7. it. in Process. tit. 9. art. 5. n. 18. &*
seqq. ubi satisfactionem vel fidejussoribus vel etiam pi-
gnoribus fieri posse, ex Ord. Jud. Elect. Sax. *tit. 13. verb:*
Solchen Vorstand mit Bürgen oder Pfanden nicht bes-
stellen / &c. deducit. Pignora verò itidem sufficientia
esse debent & idonea. *arg. l. 21. §. ult. ff. de const. pecun.*

Dicun-

Dicuntur autem pignora sufficientia, non quæ ad valorem unius Wehrgeldi ascendunt, prout dispositum in Jure Sax. art. 5. lib. 2. Landl. Zobel. p. 1. diff. 10. n. 5. & 6. Moller. lib. 1. Semestr. 2. n. 2. sed quæ Judex pro qualitate & magnitudine causæ idonea arbitratus fuerit. Ordin. Judic. Elect. Sax. tit. 13. §. wie hoch aber eincr &c. Magn. Dn. Richter in Expof. Authent. ad Auth. Generaliter. C. de Episc. & Cler. n. 11. & 12. Veluti etiam valor bonorum immobilium ad relevandum Actorem ab onere Cautionis arbitrio Judicantis hodie committitur. Ordin. Judic. Elect. Sax. d. tit. & §. B. Dn. Carpz. d. Const. 5. def. 8. Dn. Nicol. in Proceß. Judic. p. 1. c. 36. n. 23.

Th. V.

Extraordinariè Cautio Judicialis per promissionem tum juratoriam, tum nudam & simplicem præstari solet. Ad juratoriam cautionem admittuntur (1) viri illustres. l. 17. pr. C. de dignitat. & spectabiles. l. 12. C. de prox. Sacror. Scrim. Perez ad Cod. tit. de dignit. n. 70. Dn. Brunnem. ad eund. tit. notab. 5. quin etiam magistratus. l. un. pr. C. ut omn. Jud. post administr. depos. &c. Dn. Hahn. ad tit. qui satisd. cog. n. 10. non verò nobiles, ut Bartol. ad cit. l. 17. C. de dignit. sentit, quem propterea Tiraq. de nobilit. c. 20. n. 189. notat. Vid. Hillig. ad Donell. cit. c. 9. lit. 7. Indistinctè verò prædictæ personæ Cautioni juratoriæ committuntur, sive fidejussores habere possint sive non. Magn. Dn. Struv. Exerc. 5. th. 24. Magn. Dn. Strauch. Diss. 24. aphor. 14. Moribus nostris illud non amplius observari, sed fidejussores dandos esse, cessante dispositione l. 17. C. de dignit. restatur Jul. Clar. Recept. Sentent. §. fin. q. 46. sed hoc Dn. Hahn. cit. loc. ad mutationem juris inducendam sufficere non videtur, cum Clar. de usu Italiæ tantummodò loqua-

loquatur. Conf. Bachov. *ad Treutl. vol. 1. Disp. 5. th. 2.*
lit. B.

Th. VI.

(2) Ad Cautionem Juratoriam ex necessitate quadam admittuntur pauperes, qui fidejussores idoneos invenire non possunt. *Autb. Generaliter. C. de Episc. & Cler. Nov. 112. c. 2. Nov. 134. c. 9.* Nam quoties quis ex necessitate cautionem præstare tenetur, admittitur ad juratoriam, si fidejussores reperire nequeat. Dn. Brunnen. *ad d. Autb. Generaliter. C. de Episc. & Cler. Gail. lib. 1. Obs. 148. n. 6.* Hillig. *alleg. c. 9. lit. J. Zœf. ad tit. qui satisd. cog. n. 7.* Ne quis à persecutione juris sui ob defectum cautionis destituti sit, cum tamen nemini jus suum detrahendum, nec justitia pauperi deneganda sit. *arg. §. 1. Inst. de J. & J. l. 10. ff. eod.* Quapropter talis exigenda cautio est, qualis præstari potest. *Zang. de Except. p. 2. c. 21. n. 24.* Non aliter tamen pauperes ad hanc cautionem admittuntur, quam si jurent (1) se nec pignora habere, nec fidejussores idoneos, quamvis summa adhibita diligentia, reperire potuisse. *d. Autb. Generaliter. C. de Episc. & Cler. Carpz. in Process. tit. 9. art. 5. n. 30. Zœf. cit. loc.* Quod hodie in foro Saxonico ita temperatum est, ut non nisi de credulitate jurare teneantur, quod nempe credant, se, licet adhibuerint diligentiam, non potuisse fidejussores reperire, daß sie nehmlich nicht so viel im Vermögen / glauben auch nicht / daß Sie nach allem angewandten möglichen Fleiß den geforderten Vorstand mit Bürgen oder Pfanden bestellen können / &c. Quam formulam approbat *Ordin. Judic. Elect. Sax. tit. 13. §.* Da aber der Kläger Armuthshalber. B. Dn. Carpz. *p. 1. const. 5. def. 9. n. ult.* Magn. Dn. Struv. *d. Exerc. 5. th. 24.* Et (2) vitæ integritate sint conspicui ac
C
proba-

probata existimationis. Gail. *d. obs. 148. n. 6.* Wefenb. *ad tit. qui satisd. cog. n. 10.* ibique Dn. Hahn. Magn. Dn. Struv. *cit. loc.* Perez. *ad Cod. tit. de Satisd.* ibique Dn. Euben. *in Not. lit. A.*

Th. VII.

Quapropter ad Cautionem hanc admitti nequit, qui antea cautionem suam juratam deseruit. Joh. Monach. *in Pract. p. 5. §. 3. n. 6. §. 7.* Ayrrer. *in Process. p. 1. c. 10. obs. 7. n. 5.* Nec is, qui ob perversos mores & vitæ levitatem fidejussores invenire nequit. Hering. *de fidejuss. c. 18. n. 109. §. seqq.* aut aliàs de fugâ suspectus est. Is enim Arresti potius nexu constringendus. Vid. Wefenb. *cit. loc.* Harpr. *ad §. 2 Inst. de satisd. n. 10.* vel res, de qua lis sequestranda est. *l. 7. §. ult. ff. qui satisd. cog.* Hering. *cit. loc.* Hillig. *ad Donell. lib. 23. c. 9. lit. J. in fin.* ibique plures allegati. Dn. Nicol. *in Process. Jud. p. 1. c. 36. n. 29.* Quis verò de fuga suspectus sit, arbitrio Judicis relinquendum erit. Hillig. *d. l.* Dissentit hic Dn. Brunnem. *ad Aubent. Generaliter C. de Episc. & Cler. qui & non bonæ famæ & existimationis actores, si justam litem moverunt & fidejussores nullos habere possunt, ad cautionem juratoriam admittendos esse putat, cum & his Jus reddendum sit.* Caterùm de forma hujus Cautionis Juratoriae, aliisque requisitis, consulantur plures apud Hillig. *cit. loc.* alleg. Dd. interque eos Hering. *de fidejussor. d. c. 18.* Add. Magn. Dn. Richter *in Expos. Aub. Generaliter. C. de Episc. & Cler. n. 14.* ubi exhibet formulam in Curia Provinciali Jenensi præscriptam, & à vidua quadam die 7. Septembr. Anno 1643. præstitam, quæ talis est: Ich N. N. gelobe und schwere / daß ich so viel im Vermögen nicht habe / glaube auch / daß ich nach angerendeten mügli- chen Fleiß den gefoderten Vorstand mit Bürgen oder Pfanden

Pfanden nicht bestellen können/ so wahr mir G. D. helffe
durch I. E. sum Christum unsern H. Erren/ Amen.

Th. VIII.

Nudam promissionem quod attinet, eam præstant
(1) Clerici. *l. 25. §. 1. C. de Episc. & Cler. Nov. 123. c. 21. §. 2.*
Zœf. ad ff. tit. qui satisd. cog. n. 6. Hillig. ad Donell. cit. c. 9.
lit. H. (2) nudæ promissioni committuntur possessores re-
rum immobilium, satisdare siquidem non coguntur, qui
res immobiles possident. l. 15. pr. & §. 1. ff. qui satisd. cog.
Ratio est, quod possidens immobilia non facilè sit latiturus
aut discessurus; Et quamvis hoc fecerit, adversarius
tamen in bonorum possessionem immitti potest. B. Dn.
Hahn. *ad Wesenb. tit. qui satisd. cog. n. 11. Zœf. ibid. n. 5.*
B. Dn. Carpzov. *p. 1. const. 5. def. 2. & hoc procedit sive*
bona sint allodialia, sive feudalialia. Dn. Nicol. in Proc. d. c.
36. n. 7. Sufficit autem possidere bona immobilia vel in lo-
co Judicii, vel in loco ejusdem Provinciae seu territorii,
quod diserte probatur per l. 7. §. 1. ff. qui satisd. cog. & con-
firmatur per Const. Elect. 5. p. 1. in verb. Ob er gleich in de-
nen Gerichten, davor er geklagt / sonst nicht sâßhafftig.
Add. Hillig. *c. l. lit. G. & Dn. Hahn. d. n. 11. B. Dn. Carpz.*
ad d. Const. 5. def. 2. & 3. it. in Process. tit. 9. art. 5. n. 71. Sed
quæritur, an possessor sua bona immobilia adhuc speciali-
ter oppignorare teneatur? Ita quidem volunt Jafon. ad
l. 1. ff. qui satisd. cog. n. 10. & alii quamplures apud Hillig.
lib. 23. c. 9. lit. J. alleg. Dd. Quod probat etiam Zang. p. 2.
de Except. c. 21. n. 25. & B. Dn. Berlich. p. 1. concl. 20. n. 51.
Verùm cum *l. 15. ff. qui satisd. cog.* illam oppignorationem
non urgeat, ac substantiæ credi *in l. fin. C. de princip. a-*
gent. in reb. nihil aliud sit, quàm relevari possessores ob
substantiam bonorum, ideò onere oppignorationis præ-

C 1

terea

terea gravari nequeunt. Hinc contrarium cum Schult.
obf. 17. & Hillig *ad Donell. laudat. c. 9.* defendit B. Dn.
Hahn. *ad Wesenb. d. tit. atque num.* Quæ sententia non
solum moribus, testante Chilian. König. *in Process. c. 46.*
recepta, sed etiam in terris Elect. Sax. verbis expressis con-
firmata est, *per Const. s. p. 1. vers.* So soll er auch nicht ge-
drungen werden / einige Gunst über die Güter von denen
Gerichten darunter sie gelegen / zum Vorstand aufzu-
bringen. Moller. *ad d. const. n. 5.* B. Dn. Carpz. *ibid. def. 4.*
B. Dn. Berlich. *cit. concl. 20. n. 51.* Dn. Nicol. *d. c. 36. n. 8.*

Th. IX.

Aliter verò, quàm in materia possessionis, hic pos-
sessor accipitur pro eo, qui scil. rem immobilem ita possi-
det, ut per eam satis cautum sit, vel, uti interpretes expli-
cant, qui Jure Dominii possidet. Prætor namque in hac
re promissione non nudam respexit possessionem per se
consideratam, sed magis jus illud in re, propter quod quis
possidet, & quatenus illud habile est, ut ab onere Cautio-
nis relevare possit. Illud siquidem, in quo aliàs posses-
sionis in se consideratæ essentia consistit, hoc præstare
nequit. *Vid. B. Dn. Hahn. cit. tit. qui satisd. cog. n. 11.* E-
runt ergo hic possessores non solum directi, sed etiam uti-
les rerum Domini, quales sunt Vasallus, Emphyteuta &c.
Zang. *de Except. p. 2. c. 21. n. 28. & seqq.* B. Dn. Berlich. *p. 1.*
Concl. 20. n. 32. & seqq. Hillig. *ad Donell. sæpius alleg. c. 9.*
lit. 7. B. Dn. Carpzov. *d. Const. s. def. 20.* Pariter satisdare
haud tenetur possessor bonorum immobilium, licet obæ-
ratus aut bona Creditori hypothecata, vel etiam litigiosa
fuerint, modò cum tertio & non ipso adversario litigetur,
per l. 15. §. 6. qui satisd. cog. Hillig. c. l. lit. G. B. Dn. Berlich.
d. concl. 20. n. 39. B. Dn. Carpz. *cit. Const. def. 14. & 15.* Se-
cus

n. 9. Aut (4) qui res mobiles, quæ non faciliè amoveri possunt, ut merces in tabernis, vel pretiosas res possident. Hoc enim casu fugæ suspicio cessat, non minus ac si quis immobilia possideat, cum res mobiles pretiosiores nemo tam faciliè jactare sive donare præsumatur, ut res viliores. Gail. lib. 2. obs. 91. n. 2. Coler. de aliment. lib. 1. c. 11. quin etiã possidere immobilia & possidere mobilia pretiosa æquivalentia judicantur, arg. l. 22. C. de admin. Tut. Vid. Harpr. ad §. 2. Inst. de satisd. n. 18. Hillig. ad Donell. d. c. 9. lit. F. Zang. de Except. p. 2. c. 21. n. 36. Dn. Hahn, ad Wesenb. tit. qui satisd. cog. n. 11. Magn. Dn. Struv. Exerc. 5. th. 25. Hoc tamen rectissimè restringitur ad eum casum, quo possessor mercaturæ vel rerum pretiosarum est vir bonæ frugis, nec suspicione prodigalitatæ laborat, merces insuper tanti æstimantur, ut liti respondeant, & sunt in loco, ubi Judicium agitur, prout hanc doctrinam declarant Zang, d. c. 21. n. 37. B. Dn. Carpz. in Process. tit. 9. art. 5. n. 130. Dn. Marquard. de Jure Mercator. & Commerc. lib. 3. c. 7. n. 35. Cæterum quanam res pretiosæ, minusve pretiosæ sint, Judicis arbitrio definiendum relinquitur. B. Dn. Carpz. d. Const. 5. def. 19. n. 8. ubi cum Schult. Obs. 19. n. 13. refert, Juris quendam Doctorem à satisdando fuisse sublevatum, quod Bibliothecam pretiosam possideret, nec propter dignitatem in fugæ suspensionem venire poterat.

Th. XI.

Non verò (1) pro possessore haberi potest usufructuarius, uti tradunt Dd. communiter per l. 15. §. 1. ff. qui satisd. cog. Vid. Zoesl. ad ff. eod. tit. n. 5. B. Dn. Berlich. d. conclus. 20. n. 33. Et hoc de Jure Civ. expeditum est, prout docent Hillig. ad Donell. cit. c. 9. lit. G. & B. Dn. Carpzov. d. Const. 5. def. 21. Secus est de Jure Sax. ubi Usufructuarius

rius alicujus fundi vel prædii à satisfactione omninò est
immunis, per ea quæ tradit B. Dn. Carpz. *alleg. def. 21.* Ex
quo porro sequitur, quod eodem Jure Sax. Vidua possi-
dens dotalitium à satisfactione immunis sit, cum dotaliti-
um tribuat ipsi usumfructum. Hartm. Pistor. *p. 2. q. 24.*
n. 54. B. Dn. Carpz. *p. 3. Const. 32. def. 4.* Magn. Dn. Struv.
Syntag. Jur. Feud. c. 14. aphor. 9. Sic etiam maritus, qui fun-
dum uxoris possidet, eatenus à satisfactione immunis erit,
cum Jure maritali in foro Sax. usumfructum in eo teneat.
Land N. lib. 1. art. 31. §. 45. Const. Elect. 32. p. 3. ibique Dn.
Carpz. *def. 6.* Rauchbar. *p. 1. q. 2. n. 45.* Quoad fundum verò
dotalem ipso Jure Civ. maritus à satisfactione libera-
tur. *l. 15. §. 3. ff. qui satisd. cog. Hillig. ad Donell. d. c. 9.*
lit. G.

Th. XII.

(2) Pro possessore haberi nequit, qui simultaneè
investitus est. Matth. Wehn, *in obs. pract. verb. Vorstand*
in fin. Possessio enim bonorum immobilium ab onere sa-
tisfactionis relevat, non sola spes succedendi. *arg. l. 1. §. 21.*
ff. de Collat. Nam simultanea investitura realem possessi-
onem non tribuit, unde nec illa jura, quæ ab ea dependent,
ad simultaneè investitum spectare possunt, licet jus ali-
quod singulare in Feudo acquirat. *Zorg. Ausschr. de anno*
1583. tit. welcher Gestalt die Agnaten und Mitbelehnten. B.
Dn. Carpz. *lib. 2. Resp. 78. n. 14. it. part. 1. Const. 5. def. 12.*
Magn. Dn. Struv. *Synt. Jur. Feud. c. 9. aphor. 16. n. 2. it.*
Synt. Jur. Civ. Exerc. 5. th. 25. Quod de simultaneè inve-
stito est dictum, ad filium quoque extendendum venit,
quem itidem juvare nequit spes successionis in bonis pa-
ternis, cum multa accidere possint, ut filius heres non sit.
arg. l. 5. §. 1. ff. de A. R. D. Et licet filius vivo adhuc patre
dicatur

dicatur Dominus paternorum bonorum. *l. 11. ff. de liber. & postb.* hoc tamen Juris tantummodo fictione fieri solet, quæ in materia satisfactionis attendi nequit. *arg. l. 15. §. 2. qui satisd. cog.* Quapropter filium in judicio experiri volentem ad satisfactionem obstrictum esse, omnino asserendum erit *per l. 14. qui satisd. cog.* Vid. Hillig. *ad Donell. d. c. 9. lit. G. in fin.* B. Dn. Berlich. *p. 1. concl. 20. n. 24.* B. Dn. Carpz. *d. Const. 5. def. 13.*

Th. XIII.

Quæ autem hic: an in possessoribus rerum immobilium adhuc requiratur, ut juratoriam cautionem præstent? Affirm. Gl. *ad l. 15. ff. qui satisd. cog.* & Jason. *ibid. n. 6.* Consentit. Cujac. *lib. 12. obs. 22.* Contrarium tamen statuit Bart. *ad d. l. 15.* & Angel. *ibid.* quorum sententia secundum Dd. receptior est. Movetur quidem Gl. *per l. fin. C. de princip. agent. in reb. l. 12. C. de Prox. Sacr. Scrin. & l. 17. C. de Dignit.* Verum quod attinet *l. fin. C. de princ. agent. in reb.* illa disjunctim accipienda est, quod scilicet si immobilia possideant, releventur propter bonorum substantiam ab onere satisfaciendi possessores; Si verò non, demum ad Juratoriam Cautionem admittantur. Reliqui text. manifestè de eo casu agunt, quo quis bona immobilia non possidet, ideoque huc non pertinent. Vid. Wesenb. *ad tit. qui satisd. cog. n. 11.* ibique Dn. Hahn. Hillig. *ad Donell. d. c. 9. lit. J.* ubi insimul aliis satisfacit, qui in possessione utrumque & oppignorationem & cautionem juratoriam requirunt. Dn. Brunnem. *ad cit. l. fin. C. de Princip. agent. in reb.* Magn. Dn. Struv. *Exerc. 5. tb. 25.* Quæritur porro: An bona immobilia rei, de qua agitur, æstimationi respondere teneantur? Resp. secund. Accurs. *ad l. 15. ff. qui satisd. cog.* quod sic. Confirmat hoc Harpr. *ad §. 2. Inst. de satisd.*

satisd. n. 17. ita ut, si in plus conveniatur, profit possessio ad concurrentem usque aestimationem, satisdetur verò de eo, quod excedit. Negat Hillig. *ad Donell. cum alleg. Dd. cit. loc.* modò tanta sint bona, ut præsuntio fugæ excludatur, quod iudicis arbitrio committit. Hæc de modo cavendi in iudicio sufficient.

CAPUT III.

De

Cautionibus ab Actore præstandis.

Th. I.

Modum cavendi excipiunt jam Cautiones ab Actore in iudicio præstandæ, ad quas neque jure Institutionum, neque jure Digest. vel etiam Cod. obligatus erat. Justinianus siquidem in Instit. ubi satisdandi modum explicat, Actoris mentionem non facit. *Vid. pr. & §. 1. Inst. de satisd. Perez. ad Cod. de satisd. n. 4.* Verum hoc postmodum per Jus novissimum emendatum, simulque constitutum est, reum non vocari in jus legitime, nisi prius Actor, actionem suam instituens, caveat (1) quod intra duos à tempore porrecti libelli menses litem cum Reo contestari. *Nov. 96. c. 1. Auth. Libellum. C. de lit. contest.* (2) usque ad finem in iudicio permanere. *Auth. Generaliter C. de Episc. & Cler. & si iniquè litem moverit (3) expensas Reo refundere velit. Nov. 112. c. 2. d. Auth. Generaliter C. de Episc. & Cler. ibique Magn. Dn. Richter/ in Expos. n. 1. & Dn. Brunnem. Bachov. ad Treutl. vol. 1. Diss. 5. tb. 3. lit. G. B. Dn. D. Carpz.*

Carpzov. p. 1. Const. 5. def. 1. Magn. Dn. Struv. Exerc. 5. th. 32. Magn. Dn. Strauch. Diff. 24. aphor. 15.

Th. II.

Sed hoc jus Satisfactionis hodie itidem ab usu omnium fere recessit Judiciorum, teste Bart. ad cit. Nov. 96. c. 1. Coler. p. 1. decis. 105. n. 2. & seqq. Add. Frid. Schenk. L. B. à Tautenb. Progymn. forens. lib. 2. tit. 6. Hinc Stylo Curiarum de expensis solummodo & damno litis refundendo cavetur, monente Umm. ad Process. Judic. Diss. 9. th. 3. n. 11. Add. Hillig. ad Donell. lib. 23. c. 9. lit. Z. B. Dn. Berlich. p. 1. concl. 20. n. 2. Dn. Hahn. ad Wesenb. tit. qui satisf. cog. n. 6. Cujus usus tam in foro nostro Saxonico, quam in multis aliis locis adhuc superest, sicut præter alleg. Dd. observantia quotidiana satis superque comprobatur. Illud tamen observandum est, quod in foro Sax. non solum de refundendis expensis & damnis litis in eventum succumbentiae restituendis; Sed etiam de stando ac respondendo coram Judice in eodem Judicio in casu propositæ Reconvensionis Actor cavere debeat, quæ satisfactio vulgò Cautio pro Reconvensione & Expensis dici solet, *der Vorstand vor die Expens und Widerklage. Const. Elect. 5. p. 1.* ibique Moller. atque Carpzov. def. 1. Ordin. Judic. El. Sax. tit. 13. in pr. B. Dn. Berlich. p. 1. concl. 20. Dn. Nicol. p. 1. c. 36. n. 6. Dn. Philipp. in Usu Pract. ad Inst. lib. 4. Eclog. 66. n. 4. Magn. Dn. Richter / vol. 2. Consil. 203. n. 2. & 3.

Th. III.

Jure quidem communi tam Civili quam Canonico mutua petitio sive reconventio omnibus in causis locum habet & pari passu cum conventionione ambulat, præterquam in iis, quæ expressè in jure exceptæ reperiuntur.

l. 14.

l. 14. junct. Auth. Consequenter. C. de sent. & interloc. omn.
Judic. ibique Dn. Brunnem. c. 1. X. de mut. petit. Petr. Frid.
in tract. de contin. caus. c. 7. B. Dn. Carpz. p. 1. Const. 7. def. 1.
Hinc causa conventionis & reconventionis simultaneo
processu alternis vicibus tractantur; & unâ sententiâ fini-
untur. d. c. 1. de mut. petit. Molineat. de reconvent. qu. 82.
Magn. Dn. Struv. Ex. 21. tb. 32. Dn. Nicol. in Process. p. 1.
c. 13. n. 14. Hillig. ad Donell. lib. 17. c. 18. lit. Q. & R. Magn.
Dn. Richter / ad Auth. Et consequenter. C. de sentent. & in-
terloc. & c. n. 27. & 28. Adeoque Cautio pro reconventionem
supervacanea videtur; Secus est de Jure Saxonico, ubi,
conventionem demum finitâ, Actor coram eodem Judice
Reo reconventionem respondere tenetur, apud quem ipse Reo
anteâ convenerat, licet aliâs Judex isti Actori compe-
tens non sit. Ordin. Judic. Elect. Sax. tit. 7. §. Diweil aber
& c. Const. Elect. 7. p. 1. §. Diweil wir aber gemeint seyn /
in verb: sondern es sol der Kläger vermöge der Sächf.
Rechte disfalls auf die Widerklage zu antworten nicht
schuldig seyn / es habe sich denn zuvor der Befl. von ihm
gebrochen / und sey die Klage der Convention gänzlich ge-
endet und erörtert / alsdenn soll der Beklagte mit seiner
Widerklage gehört werden / &c. Moller. ad d. Const. n. 2.
B. Dn. Carpz. ibid. def. 8. Dn. Nicol. cit. c. 13. n. 16. Magn.
Dn. Struv. d. Ex. & tb. ibique alleg. Zang. de Except. p. 2.
c. 1. n. 387. Add. Nobilis. Dn. Beckmann / ad ff. vol. 1. Ex.
11. n. 50. Quapropter Cautio pro Reconventionem de Jure
Saxonico omnino necessaria videtur. Monet tamen Dn.
Brunnem. ad Auth. Generaliter. C. de Episc. & Cler. quod
hæc Cautio pro Reconventionem & Expensis etiam in Mar-
chia Brandenburgensi recepta sit, licet reconventio una
cum conventionem ibidem procedat.

Th. IV.

Quilibet verò Actor hanc Cautionem pro Reconventionem & Expensis præstare debet, in tantum, ut ne quidem Parentes excipiantur. Nec enim reverentia impedimento esse potest, quo minus ab ipsis exigatur, cum ipsimet parentes processui Juris volentes sese submittant, ac per id in solennia Judicii consentiant. Et si parentes ad Cautionem judicii sibi de Jure Civil. obstricti sunt, per l. 2. §. 2. ff. qui satisd. cog. Cur non etiam erunt obstricti ad Cautionem pro reconventionem & expensis, argumento æquiparatorum, præsertim cum Cautio hæc ab omnibus generaliter exigatur Actoribus in *Ordin. Judic. Elect. Sax. tit. 13. in pr. B. Dn. Carpz. in Process. tit. 9. art. 5. n. 58.* Nec porro interest, num Actor ipsemet in Judicio compareat, an verò per Procuratorem agat, siquidem & hoc casu cavere tenebitur, cum non tam procuratoris, quam principalis actoris persona in considerationem veniat, per ea quæ tradit B. Dn. Carpzov. in *Process. cit. tit. 9. art. 5. n. 49.*

Th. V.

Limitatur tamen hæc assertio, quod non procedat, quando Actor vel in loco Judicii, in quo actio instituitur, vel etiam in eadem provincia & territorio bona possidet immobilia. Tunc enim omninò à Cautione immunis esse debet, propter verba expressa *Const. Elect. 5. p. 1. Der/so unter uns Güter hat und gnugsam in unsern Landen besessen/ soll den Vorstand vor die Expens und Widerklage zu bestellen nicht schuldig seyn/ ob er gleich unter dem Gerichte/ dafür er geklagt/ sonst nicht sâhhaftig.* Add. B. Dn. Carpz. ad d. *Const. des. 2. §. 3.* Nam Cautio hæc ab Actore propterea exigatur, ne Reus victor existens periclitetur, Actore

ctore aufugiente, ratione expensarum & damni dati, quæ ratio cessat eo in casu, quando Actor bona in territorio ejusdem Principis possidet immobilia; Quapropter Cautio ab ipso exigii nequit. *arg. l. 15. ff. qui satisd. cog. B. Dn. Carpz. in Proceß. cit. art. 5. n. 63. Dn. Nicol. in Proceß. p. 1. c. 36. n. 7. Magn. Dn. Richter/ vol. 2. Conf. 203. n. 6.* Non tamen propterea Actorem à Cautione possessio bonorum immobilium extra Provinciam situatorum relevare potest, per ea quæ tradit B. Dn. Carpz. *d. Const. 5. def. 10.* Idem obtinet, quando quidem sub litis ingressu immobilia bona possidet, sed ea lite pendente vendit, aut aliàs facultatibus labitur. Nam & tunc Actor ad Cautionem pro reconventionem & expensis præstandam obstrictus erit, cum non minor adlit suspicio fugæ, quàm si ab initio statim bona nulla possederit, quæ sola ratio cautionem exigat. *Add. l. 10. §. 1. in fin. qui satisd. cog. l. 4. ff. ut in poss. legat. l. 4. ff. de prator. stipul. Zang. de Except. p. 2. c. 21. n. 44. B. Dn. Carpzov. in Proceß. cit. tit. 9. art. 5. n. 95. & seqq.*

Th. VI

Non solum verò Actor possidens immobilia ab onere cavendi immunis erit, si ipsemet in judicio compareat, sed etiam, si per mandatarium vel procuratorem agat. Licet enim procurator possessionatus non sit, tamen ad satisfactionem nequaquam obstrictus erit, quia non tam procuratoris, quàm principalis Actoris persona consideranda venit, ejusque conditio deterior esse nequit, quàm ipsius principalis, cujus causa agitur. *arg. §. 5. Inst. de fidejuss. Welenb. in paratit. ff. qui satisd. cog. n. 3. B. Dn. Carpz. cit. loc. n. 50. & seqq.* Aliud est in Syndico, Universitatis nomine agente. Etsi enim & hic Procurator Universitatis sit, quæ procul dubio, quæ talis, possessionata dicitur;

Attamen nisi Universitas beneficio divisionis renunciaverit, ita ut unum ex ea reconvenire fas sit, audiendus non erit Syndicus nomine Universitatis agens, priusquam Cautionem præstiterit. B. Dn. Berlich. *p. 1. Concl. 20.* Nam cum pro rata tantummodo singulos ex Universitate convenire quis possit, quod sanè difficillimum, idè sola difficultas hæc cautionem à Syndico extorquet, cum paria sint aliquem nulla possidere immobilia, vel possidere quidem, sed conveniendi difficultate esse inidoneum. Gail. *lib. 2. obs. 27. n. 25.* Valent. Franc. *de fidejuss. c. 7. n. 236.* Zang. *cit. loc. n. 18.* B. Dn. Carpzov. *in Proceß. d. art. 5. n. 53. & seqq.* Add. Dn. Nicol. *in Proc. p. 1. c. 36. n. 6.*

Th. VII.

Causæ, in quibus Cautio vel pro Reconventionem, vel etiam pro Expensis ab Actore præstanda venit, sunt tam civiles, quàm criminales, si scilicet in hisce per modum accusationis ordinariè procedatur, propter generalitatem *Const. Elect. 5. p. 1.* ubi inter causas civiles & criminales neutiquam distinguitur. Hinc licet in criminalibus solennitas inscriptionis in desuetudinem hodie abierit. Bartol. *ad l. 6. & 7. ff. de accusat. n. 12.* Jul. Clar. *lib. 5. receptar. sentent. §. ult. qu. 12. n. 17.* Welsenb. *in paratit. ff. de accusat. n. 12.* ibique Dn. Hahn. Propterea tamen omnis Cautio à parte accusatoris sublata non est, sed is nihilominus de impensis in casum succumbentiæ, ut ajunt, refundendis & de injuria resarcienda idoneè cavere debet. Vid. Schneiderv. *ad tit. Inst. de satisd. n. 11.* B. Dn. Carpzov. *in Prax. Crim. p. 3. q. 106. n. 39. & seqq.* Magn. Dn. Richter / *vol. 1. p. 1. Consig. n. 15. & 16.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 49. th. 8.* Nobiliss. Dn. Bechmann / *ad ff. Vol. 2. p. 2. Exerc. 8. n. 20. & 21.* In civilibus nihil interest, an Judicium sit conventionis, an recon-

reconventionis, cum & in hoc reconvetus Actor de impensis securus esse debeat. B. Dn. Carpz. p. 1. *Const. 5. def. 24.* it. sive Processus sit ordinarius, sive extraordinarius, summarius vel etiam executivus. Nam executio parata reconventionem non impedit, quapropter ne Creditor vel Actor aufugiendo, vel in aliud forum se transferendo, difficiliorem faciat debitori persecutionem juris, omnino tenetur cavere de iudicio sibi in causa reconventionis & de restituendis impensis, juxta trad. Coler. *de Process. Execut. p. 3. c. 1. n. 65.* & B. Dn. Berlich. p. 1. *concl. 20. n. 18.* Quod disertè comprobat Ordin. Judic. Elect. Sax. *tit. 6. §.* Dieweil aber. in verb: und dis wollen wir auch auff die Fälle / wenn man allein auff klare inhabende Brief und Siegel / vermöge der Landes Ordnung Hülffe suchet / hiermit erstreckt haben. Add. B. Dn. Carpz. *ad alleg. Const. 5. def. 25. & 26.*

Th. VIII.

Præstanda est Cautio ab Actore secundum mores hodiernos vel fidejussoribus vel etiam pignoribus. Vid. *Ord. Jud. Elect. Sax. tit. 13. §.* Da aber. in verb. solchen Vorstand mit Bürgen oder Pfanden nicht bestellen &c. ita ut Actoris sit electio, quorum alterum præstare velit, per ea quæ superius monita sunt. Jung. *Carpz. lib. 2. Resp. Elect. tit. 7. Resp. 8. n. 1. & seq.* Dn. Nicol. *cit. c. 36. n. 10.* Formula cautionis hujus, si per fidejussores præstetur, talis est:

P.P. Erscheinet Kläger / saget: Dennoch im nähern Urtheil ihm der Vorstand zu bestellen aufferleget / als will er hiermit M. K. einen gefessenen Bürger / zu seinem Vorstand vorgestellt haben / mit angeheffter Bitte / ihn anzunehmen / und zu registriren. Verhoffet demnach dem Urtheil folge gethan zu haben / und ist darauf der richtigen

gen Antwort gewärtig/in verbleibung dessen/beschuldiget er Wehl. ungehorsams &c.

Si vero per pignora praestetur, talis adhibetur formula :

P.P. Erscheinet Kläger / sager : Nachdem ihm in nähern Urtheil aufferleget worden/den Vorstand zu bestellen / als thut er hiermit 50. Reichsth. gerichtlich zum Vorstand hinterlegen / mit Bitte / dieselbe anzunehmen / und darauff zuerkennen / das er den Vorstand gnugsam bestellet / ist darauff der Antwort gewärtig / &c.

Demum etiam Actor, si nec pignora nec fidejussores invenire possit, ad cautionem juratoriam admittitur, per superius tradita. Quod procedit, etiamsi causa criminalis sit. Vid. B. Dn. Carpz. in *Prax. Crim. p. 3. qu. 106. n. 49.* Add. Magn. Dn. Richter / vol. 2. *Conf. 350. n. 5.* De hac Cautione juratoria illud observandum venit, quod Actor ab ipsa haud releveretur, etiamsi Juramentum paupertatis praestiterit, cum diversa sint Juramentum paupertatis, & super reconventionem, quo tamen casu de solâ reconventionem, non etiam de expensis cavere debet, uti docet B. Dn. Carpz. in *Proc. d. tit. 9. art. 5. n. 39.* Dn. Nicol. *cit. loc. n. 27.*

Th. IX.

Effectus Cautionis ab Actore praestitae in eo consistit, ut Reus ratione expensarum & damnorum, si victor in lite existat, haud periclitetur, sed ab Actore repetere, ipsi, si pro reconventionem simul sit cautum, coram eodem iudice reconvenire queat. Quapropter etiam ab Actore non verbaliter tantum offerenda, sed & realiter praestanda est, quia oblatio sola non sufficit, nisi factum sequatur. Gl. in *c. pastor. al. offic. 11. X. de offic. Ord. Jud. & verba non sufficiunt, ubi factio opus est. arg. l. 8. §. fin. ff. de*

de remilit. quod etiam vult vocabulum præstare, German. *hessellen*/quemadmodum & aliàs verba cum effectu accipienda sunt. l. 1. §. 1. ff. *quod quisque jur. in al. stat.* Add. B. Dn. Carpz. p. 1. *Const. 5. def. 2.*

Th. X.

Altera Cautio, quæ in foro Saxonico specialiter recepta & ab Actore præstanda est, Guaranda dicitur, German. *die Gewähr*. Quam nonnulli derivant à vocula *Guerra*, quæ litem significat. Gl. *ad c. 1. vocab. Treugas. X. de Treug. & Pac.* Vid. Coler. *de Process. Execut. p. 4. c. 3. n. 18.* Estque nihil aliud, quàm Cautio, quam Actor præstat Reo, quod in actione semel instituta, prout instituta est, permanere & Reum securum præstare, eumque contra quemcunque alium, si ab illo eadem actione conveniatur, defendere velit. Hillig. *ad Donell. lib. 23. c. 9. lit. Z.* Moller. *ad Const. Elect. 4. p. 1. n. 4.* B. Dn. Carpz. *ad eand. def. 1.* B. Dn. Berlich. *p. 1. concl. 19. n. 16. ibique alleg.* Dd. *Introducta est hæc Guaranda de Jure Sax. Land X. lib. 1. art. 63. lib. 2. art. 15. & lib. 3. art. 14.* Vid. Hillig. *cit. loc.* Magnif. Dn. Struv. *Ex. 5. th. 32.* De jure verò communi nihil de Guaranda dispositum legitur, uti tradit Dn. Nicol. *in Proc. p. 1. c. 36. n. 5.*

Th. XI.

Causæ, in quibus Guaranda ab Actore præstanda venit, tam Civiles quàm Criminales sunt, quando scilicet hæc in processu ordinario tractantur, ut rectè sentiunt Coler. *p. 1. Decis. 109. n. 10.* B. Dn. Carpzov. *p. 1. Const. 4. def. 6.* Quod & verbis disertis expressum in text. *Weichsbild. art. 114. vers. Gewähr soll auch ein jeglicher Mann thun und geloben umb Todschläge / Lähnde und umb Wunden für seine Schwertmagen und Freunde.* Add. E Magn.

Magn. Dn. Richter / *vol. 2. Conf. 103. n. 8.* ubi per præjudicium allatum hoc confirmat. Nob. Dn. Bechmann / *ad ff. Vol. 2. p. 2. Ex. 8. n. 22.* quin etiam Guaranda ab initio propter causas sanguinis adinventâ fuit, ut Reo caveretur de securitate contra agnatos ejus, qui occisus est, si forsitan ab instantia absolvatur. Gl. *ad art. 6. lib. 2. Land. B. Dn. Carpzov. cit. loc.* Excipiuntur tamen causæ nonnullæ, in quibus Guaranda præstari non debet, quales sunt matrimoniales. B. Dn. Berlich. *p. 1. Concl. 19. n. 8.* B. Dn. Carpz. *cit. loc. def. ult. n. 1.* summarix & executivæ, ex communi Interpretum opinione. Vid. Coler. *de Proc. Exec. d. p. 4. c. 3. n. 17.* Hillig. *ad Donell. cit. c. 9. lit. Z.* B. Dn. Carpz. *alleg. loc. def. 9.* Dn. Nicol. *in Proc. d. c. 36. n. 2.*

Th. XII.

Quomodo præstanda sit Guaranda, ex Interpretibus Juris Sax. hauriendum venit, qui tradunt, quod olim opus fuerit oppignoratione vel etiam datione fidejussorum. Georg. Rohrschütz / *in Proc. p. 1. art. 13. n. 2.* Chilian. König / *in Proc. c. 48.* Sed hodie vel stipulatâ manu præstatur, vel per tacturam baculi, sicque non verbaliter tantum, sed realiter actu corporali, *per Const. Elect. 4. p. 1.* in verb. *Die Gewähr soll würcklich actu corporali angelobet werden* / & c. B. Dn. Carpz. *ad d. Const. def. 1.* Nihil autem interest, an Reus præfens, an verò absens sit, an ad Guarandæ præstationem citatus fuerit, an verò non, quod usus & observantia confirmat, modò ab Actuario Judicii, quomodo Actor Guarandam præstiterit, consignatum sit. B. Dn. Carpzov. *d. loc. def. 2. & 4.* Dn. Nicol. *cit. c. 36. n. 34.* Effectus Guarandæ est, quod (1) Actor eâ præstitâ nequeat deferre juramentum. B. Dn. Carpzov. *p. 1. Const. 12. def. 1.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 17. th. 32.* Nob. Dn. Bechm.

ad

ad ff. vol. 1. p. 2. Ex. 1. n. 31. ibique alleg. Monach. Pract.
Judic. p. 2. c. 8. n. 14. (2) quod libellum post Guarandam
mutare nequeat, etiamsi res adhuc integra & lis nondum
contestata sit. Const. Elect. 11. p. 1. ibique Carpzov. def. 1.
Ordin. Jud. Elect. Sax. tit. 5. §. Da auch einer seine Klage
ändern oder verbessern wolte / soll er solches ehe / denn er
die Gewehr angelobet / oder der Besl. den Krieg Rechtens
befestiget / thun &c. Hil. ig. ad Donell. d. l. 23. c. 9. lit. Z.
Magn. Dn. Struv. Ex. 5. th. 41.

Th. XIII,

Denique Actor in foro Saxonico, praesertim Ele-
ctorali, si contumax fuerit, non amplius auditur, prius-
quam Reo expensas restituerit & Cautionem de lite pro-
sequenda praestiterit, juxta sanctionem Juris Can. per c. 1.
de dol. et. contumac. in 6. quæ expressis verbis in Ord. Jud.
Elect. Sax. tit. 10. in pr. confirmata est. Verba ita se ha-
bent: Würde der Kläger oder dessen Anwalt auff den
angesetzten Rechtstag nicht erscheinen / soll Besl. agter auff
Ansuchen ab instantia absolviret / Kläger aber in die Ex-
pensas und Cautionem de lite prosequenda vertheilt /
auch ferner nicht zu gelassen werden / er habe denn Besl. ag-
ten die Gerichtskosten erstattet und Vorstand bestellet /
das er hinführo zum Gericht gehorsamlich erscheinen
wolle. Ratio à Dd talis proponitur, quod per absoluti-
onem ab instantia sint sublata & annullata omnia prius
gesta. Panorm. ad c. causam. 3. de dol. & contum. n. 17. ideo-
que Reus ulterius respondere non tenetur, nisi expensæ re-
fusæ & Cautio praestita sit. Hartm. Pistor. Obs. 140. n. 1. B.
Dn. Carpz. p. 1. Const. 9. def. ult. it. in Proc. tit. 8. art. 1. n. 22.
& segg. Dn. Nicol. in Proc. p. 1. c. 33. n. 8. ubi insimul formu-
lam Cautionis de lite prosequenda proponit. Add. Fibig.
in Proc. p. 1. c. 2. membr. 3. §. 4. n. 3.

E 2

CAP.

CAPUT IV.

De

Cautionibus à Reo præstandis.

Th. I.

MISSIS Cautionibus ab Actore præstandis, progredimur ad considerationem Cautionum, quæ à Reis exiguntur, quorum conditio in cavendo durior olim fuit, quàm Actorum. Nam jure veteri, si actio realis contra aliquem instituebatur, cogebatur promittere, quod victus iudicatum solvere velit. *l. 11. ff. judic. solvi. l. 33. ff. de fidejuss. pr. Inst. de satisd. ibique Vinnius.* Aliud observabatur, quando actione personali conventus, ipse in iudicio se defendebat. *l. 39. §. 1. de nox. act. l. 18. ff. de interrog. injur. fac.* Ratio differentiæ, quare Reus suo nomine iudicium in rem suscipiens satisdaret, non verò in actione personali, hæc fuisse videtur: quòd in actione reali metuendum erat, ne Reus ex causa diffidentia, id, quod in iudicium deductum, corrumpere, vel rem faceret deteriorem, qua de causa, si cavere non poterat, res mobilis sequestrari & apud iudicem deponi solebat. *l. 7. §. 2. ff. qui satisd. cog. Vinn. ad pr. Inst. de satisd. n. 1.* Ast in actione personali ejusmodi periculum à Reo non metuendum erat. Illà siquidem non certa res petitur, sed afficit principaliter personam, ut juxta constitutam obligationem ex universo patrimonio actori satisfaciat. Add. Vinn. *ad §. 1. Inst. de satisd. in fin. & Rittershuf. ibid.* Aliam rationem exhibet B. Ludvv. *ad cit. §. 1.*

Th. II.

Sed hoc postmodum correctum est, ut cautione de iudicato solvendo nec in reali, nec in personali actione, si in propria persona iudicium suscipiat Reus, gravari possit. §. 2. *Inst. de satisd.* ibique Vinn. & Ludvv. Wissenb. *ad ff. p. 2. Ex. 28. tb. 27.* Quod si verò per procuratorem conveniatur, stipulatio hæc à Reo, vel comparente in iudicio & sui procuratoris personam firmante, vel etiam extra iudicium pro eo satisfactionem exponente, præstanda est. §. 4. *Inst. de satisd. l. 10. ff. judic. solvi. l. un. C. de satisd. Zœf. ad ff. tit. judic. solv. n. 1.* Dn. Hahn. *ad Wesenb. eod. tit. n. 1.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 47. tb. 106.* Et si Reus absens sit, Procurator ipse hanc cautionem præstare debet. §. 5. *Inst. de satisd. l. un. C. de satisd.* ibique Dn. Brunnem. Harpr. *ad §. 2. Inst. de satisd.* Wesenb. *ad ff. tit. qui satisd. cog.* ibique Dn. Hahn. *n. 6.* Dn. Philip. *in Usu Pract. ad Inst. lib. 4. Ecl. 66. n. 6.* Magn. Dn. Strauch. *Diff. 24. apbor. 15.* Continet tres clausulas hæc Cautio (1) de iudicato solvendo, i. e. iudicatum iri, quantum Judex deberi pronunciaverit. *l. 6. l. 9. ff. judic. solvi.* & ab hac, tanquam præcipua, nomen sortita est. (2) de re defendenda. *d. l. 6.* Hinc si viri boni arbitrato non defendatur, Actor quanti ipsius interest à Reo ejusque fidejussore exigit. *l. 13. ff. eod.* (3) de dolo malo, h. e. dolum malum abesse, abfuturumque esse. *l. 19. dict. tit.* Zœf. Wissenb. & Magn. Dn. Struv. *alleg. loc.*

Th. III.

Licet verò Reus non amplius, si ipsemet in iudicio compareat, cautionem iudicatum solvi præstare debeat; Interim tamen alio modo satisfacere tenetur, scil. quod in iudicio usque ad finem litis permanere velit. *d. §. 2. Inst. de satisd.* ibique Vinn. Ludvv. atque Harpr. B. Dn. Carpz.

p. 1. *Const. 5. def. 30.* Dn. Philipp. *cit. Eclog. 66. n. 5.* Quam
satisfactionem eandem esse cum veteri cautione iudicio
fisti nonnulli putant, quæ à Vocato propterea præstari de-
bet, ut non modò multam non comparentis, de qua
tit. ff. si quis in jus voc. non ier. Sed etiam violentam ra-
ptionem evitet. Vid. Wesenb. *tit. in jus voc. ut eant.* ibi-
que Dn. Hahn. *Zœf. ad eund. tit. n. 1.* Magn. Dn. Struv. *Ex.*
5. tb. 16. Add. Wissenb. *ad ff. p. 1. Disp. 7. tb. 17.* Sed perpe-
ram hæ Cautiones confunduntur, cum vetus de iudicio
inchoando, nostra verò de eo ad finem perducendo præ-
stetur, quapropter plus continet quàm illa. Nam illi
satisfit, si Reus iudicio exhibeatur, neque necesse est litis
exitum expectare, huic verò quis non satisfacit, nisi &
terminum litis expectet. Vinn. Bachov. atque Ludv. *ad*
d. §. 2. Est verò satisfactionis hujus de lite usque ad fenten-
tiam definitivam prosequenda triplex forma sive modus
pro diversitate personarum. Hinc idem ratione Cauti-
onis obtinet in Reis, quod in Actoribus. Nam si plebei
sint & nulla possideant bona immobilia, vel non sufficien-
tia, satisfiant, vel etiam, si fidejussores invenire nequeant,
pignoribus cavent, per ea, quæ *in cap. 2.* fusius sunt pro-
posita. Hisce quoque destituti ad Cautionem Juratori-
am admittuntur. Vid. Wesenb. *cit. tb. 7.* modò non sint
suspecti de fuga, nec contra eos perjurii suspicij militet.
Aliàs namque, ut melius consulatur Actori, aresti potius
realis nexu obstringendi sunt. Vid. Coler. *de proc. execut.*
p. 3. c. 11. n. 100. & seq. Mynsing. *cent. 2. Obs. 11.* Add. *Ord.*
Jud. Elect. Sax. tit. 51. in princ. vers. Als wenn einer der
nicht gnugsam besessen / flüchtig / oder derenthalben aus
erblichen Ursachen verdächtig wäre &c. B. Dn. Carpz.
p. 1. Const. 30. def. 17.

Th. IV.

Usum hodiernum quod concernit, Cautio ex parte Rei conventi prorsus ab usu recessit, ita ut de consuetudine Saxonica aliorumque locorum in Civilibus ab eo, etiam si nulla bona immobilia possideat, neque de iudicato solvendo, neque de iudicio sistendo Cautio exigatur. Schneidevv. *ad lit. Inst. de satisd. n. 7.* Coler. *cit. loc. n. 98.* Georg. Schultz. *in Synops. ad Inst. de satisd. lit. C.* Dn. Berlich. *p. 1. Concl. 20. n. 65.* B. Dn. Carpz. *part. 1. Const. 5. def. ult.* Dn. Philipp. *in Usu. Pract. ad Inst. lib. 4. Eclog. 66. n. 7.* Magn. Dn. Struv. *Exerc. 5. th. 32.* Ne scil. Reo, satis afflictio & jam antea gravato, hoc ipso, quod iudicio pulsatus fuerit, alia addatur afflictio. *l. 14. ff. de Off. Praef.* Secus est, si de fuga suspensus sit, tunc siquidem Cautioem iudicio sisti & iudicatum solvi effugere nequit, ne eludatur iudicium. B. Dn. Carpz. *in Proc. tit. 9. art. 5. n. 15.* Dn. Philipp. *in Us. Pract. ad Inst. cit. loc.* Nob. Dn. Bschm. *ad ff. vol. 1. p. 1. Ex. 6. n. 103.* Confirmat hoc praedictum ab Inclyt. Sca. in. Lips. M. April. 1638. ad requisit. *Z. B. zu L. latum*, verba haec sunt: Ist euch Salomon Simsen / ein Jude / vor Perlen 70. Reichsth. Capital / neben dem Interesse schuldig worden / und als er die Schuld nicht gestehen wollen / ihr ihm aber verschiebene Neujahrs Messe die Klage ins Gewissen geschoben / ist ihm sein Gewissen zueröffnen verabschiedet worden. Nach dem er sich aber binnen gehöriger Zeit zu ablegung des Eides nicht angegeben / ist / auff eure vorgehende ungehorsams Beschuldigung / ferner verabschiedet / das sich Beklagter an der Eides leistung versäumet / und daher das Capital neben dem Interesse zu zahlen ihm auf erleget worden / derowegen ihr von ihm Cautioem begehret. Ob nun wol bemelter Jude dawieder eingewendet / das auf

Sächs.

Sächs. Boden der Beklagte zu keinem Vorstande verpflichtet / über des der Bescheid noch nicht seine verbindliche Kraft Rechts erreicht. Dieweil ihr aber dennoch einmahl das Judicatum vor euch habt / und es im gegenwertigen Fall also beschaffen / daß / wenn beklagter Jude ohne Vorstand hinweg gelassen wird / er wol schwerlichen dieser Orten wieder gelangen / und die Zahlung leisten möchte / wodurch denn das Judicatum geringen Effect erreichen / und wol ganz eludiret werden dürfte. So hat sich auch / gestalten Sachen nach / beklagter Jude der gefoderten Caution nicht zuentreuchen / sondern er ist dieselbe zu bestellen schuldig / **D. R. B.**

Th. V.

Notanter verò dictum est, in Civilibus secundum observationem hodiernam à Reo non exigi Cautionem; Aliter se res habet in Criminalibus, ubi etiamnum hodie Rei saluum conductum & securitatem petentes Cautionem de Judicio se sistendo, quotiescunque opus fuerit, præstare debent, neque salvus conductus conceditur, nisi Cautione hac præstita, id quod non modò praxis quotidiana docet, sed etiam præter textus civiles confirmat LandR. lib. 2. art. 9. §. der Richter. Vid. Coler. p. 1. decis. 107. Dan. Moller. lib. 2. semestr. c. 1. §. 2. Matth. Stephan. in not. ad Ord. Crimin. Carol. V. art. 11. n. 4. B. Dn. Carpz. in Prax. Crim. p. 2. q. 95. n. 62. §. p. 3. q. 112. n. 85. §. seq. Nob. Dn. Berchm. ad ff. vol. 1. p. 1. Ex. 6. n. 142. Debent autem hæc Cautio fidejussoribus fieri, & tunc effectus ejus est, ut fidejussores Reum sistant, quo judicio criminali finito sententiæque latâ pœna executioni mandari possit. Si autem fidejussores Reum criminis non exhibeant, à pœna quidem corporali, quâ Reus puniendus venit, immunes sunt.

Cap. 4.

sunt. Fidejussor enim ad pœnam corporalem pro Reo se obligare, & si hoc fecerit, corporaliter puniri nequit, cum pœna suos tenere debeant autores. *l. 22. C. de pœn.* ibique Dn. Brunnem. & nemo membrorum suorum sit Dominus. *l. 13. pr. ff. ad L. Aquil. Wesenb. in Paratit. ff. de fidejuss. & mandat. n. 4.* ibique Dn. Hahn. Wissenb. *ad ff. p. 2. Disp. 27. tb. 3.* B. Dn. Carpz. *d. qu. 112. n. 90.* Attamen multa pecuniaria fidejussoribus imponi, aut summa pecuniæ in Cautione expressa & determinata ab iis exigi potest, quæ si non exprimat, post à Judice statuitur. *l. 4. ff. de custod. recr.* B. Dn. Carpzov. *cit. loc.* Magn. Dn. Struy. *Ex. 47. d. 39.*

Th. VI.

Sed quaritur: An hæc Cautio necessariò datis fidejussoribus præstari debeat, quid enim, si Reus securitatem petens bona immobilia possideat, aut pignoribus vel depositione pecunia cavere velit, num audiendus ipsique salvus conductus concedendus sit? Quod affirm. per plurimas rationes, quas exhibet B. Dn. Carpzov. *d. qu. 112. n. 99. & seq.* Unde etiam fit, quod hodie Jcti in sententiis suis Cautionem *den Vorstand* simpliciter exigant, hoc ipso innuentes, sufficere Cautionem sive pignoribus ac bonis immobilibus, sive fidejussoribus præstitam, Si verò Reus nec bona habeat nec fidejussores idoneos invenire possit, num ad Cautionem Juratoriam admitti debeat? itidem hac vice in controversiam trahi potest. Resp. quòd non. Ad hoc enim, ut delinquentes pœnam effugere possint, semper jurarent, Nicol. Boer. *decif. 349. Jul. Clar. lib. 5. sentent. §. ult. qu. 46. n. 14.* Et si debitor incarceratus juratoriae cautioni non est committendus, prout tradunt Jason. *ad l. 7. S. ult. ff. qui satisd. cog.*

F n. 18.

18

240
n. 18. & Coler. p. 1. Decis. 35. n. 14. Nec ad eam admittendus, qui suspicione perjurii aut fugæ laborat. Vid. illa, quæ c. 2. lb. 7. proposita sunt. Multominus delinquens Cautione juratoriâ juvari potest. Quod si tamen de crimine leviori agatur, nec delinquens multum gravatus sit, vel etiam de ipsius innocentia judici aliquo modo constet, quin, præstita cautione juratoria, salvus conductus ipsi concedendus sit, minime dubitandum erit, ne scil. innocens in carceribus marcescat. Hocque in Practica servari, testatur Jul. Clar. cit. loc. Add. B. Dn. Carpz. in *Pr. Crim. d. qu. 112. n. 104. & seq.* Add. Magn. Dn. Richter / *vol. 2. Conf. 204. n. 3.* Atque sic in Illustr. Colleg. Jurid. Jenens. M. Maj. 1629. Senatui zu Schmöllen responsum fuit, in verb. *H. G. welcher aus unvermögen einen Vorstand nicht bestellen kan / ist ohne Nachtheil des peinlichen Proceß ad Juratoriam Cautionem gestalten Sachen nachzulassen / daß er vermittelst eines leiblichen Eydes zur persönlichen Stellung / so oft es von nöthen / und er hierzu citiret wird / und zur beybringung in Sächs. Frist seiner vermeinten Unschuld sich verbünde / &c.*

CAPIT V.

Cautionem à Procuratore præstandam annectit.

Th. I.

Actiones exercentur in judicio vel per nosmet ipsos, vel per alios, veluti per procuratores, ubi ad meliorem rei intellectum distinctio juris veteris ab hodierna observantia & consuetudine præmittenda est. Nam Jure veteri

veteri ex LL. 12. tab. non licebat per procuratorem agere,
ut colligi potest ex *pr. Inst. de iis per quos agere poss.* nisi
pro populo, pro libertate ac pro tutela; Sed quilibet in
iudicium venire compellebatur, quamvis decumberet.
Vehebatur enim tunc ab Actore jumento, aut curru, te-
stante A. Gellio *lib. 20. Noct. Attic. c. 2.* Qui pro populo
agebat, actor sive Syndicus vocabatur. *l. 1. §. 1. l. 2. l. 6. §. 1. ff.*
quod cui. univers. nom. Difficile enim erat totum popu-
lum convenire. *arg. §. 5. Inst. de J. N. G. & C. l. 2. §. 9. ff. de*
Orig. Jur. Pro libertate qui iudicium suscipiebat, dice-
batur Assertor, & quod hoc permissum fuerit, effecit favor
libertatis, propter quem etiam multa alia singularia rece-
pta sunt. *arg. l. 3. §. 9. ff. de hom. liber. exhib.* Sic etiam,
propter favorem proveniente[m] ex tutela, *arg. §. 6. Inst. de*
Attil. Tut. & arg. §. 3. Inst. de Susp. Tut. Tutor pro pupil-
lo agebat.

Th. II.

Hodie verò per procuratorem agendi & litigandi
potestas ab Imperatore nostro Justiniano *in pr. Inst. per*
quos ag. poss. concessa est. Causa permissionis talis pro-
ponitur, quod sapius morbus, atas & necessaria peregrina-
tio, itemque aliæ multæ causæ, ut exilium, captivitas,
sexus, imperitia. *l. 2. ff. de R. J. hominibus impedito*
sint, quo minus rem suam ipsi exequi possint. l. 5. pr. ff. de
Oblig. & Act. Add. Vinn. ad d. pr. Dn. Philipp. in Usu Pr.
ad Inst. lib. 4. Ecl. 65. n. 3. Schneidev. ad tit. Inst. de iis,
per quos ag. poss. n. 3. Nunquam verò procurator in iudi-
cio admittitur absque mandato, licet aliàs habilis sit &
legitimam standi in iudicio personam habeat. *l. 1. l. 24. C.*
de Procurat. ibique Brunnem. Magn. Dn. Struv. Ex. 7. tb.
27. Nam in hoc iudicium substantiatur, ut aliàs Dd. lo-

quantur. Hinc ne quidem amicus pro amico aut Magistratus pro subdito admitti potest, ut rectè statuit cum Gail. *lib. 1. Obs. 125. n. 1. & seq.* & Umm. *Disp. ad Proc. 3. tb. 6. n. 34.* Dn. Nicol. *in Proc. p. 1. c. 7. n. 8.* Et Judex ex officio ejusmodi procuratorem sine mandato comparentem rejicere tenetur. Felin. *inc. 1. X. de accusat. n. 1.* Hillig. *ad Donell. lib. 18. c. 12. lit. F. & G. Zang. de except. p. 2. c. 8. n. 17.* B. Dn. Carpz. *p. 1. Const. 1. def. 26.* Co. *ncordat Ord. Jucl. Elect. Sax. tit. 7. in verb.* Banns gleich vom Gegenheil nicht gesochten würde &c. Add. Wissenb. *ad ff. p. 2. Disp. 29. tb. 28.* Quin etiam, licet procurator mandato destitutus admissus & sententia ipsi proficua lata fuerit, ista tamen Domini rati habitatione convalida ri nequit, cum adversa pars jam quaesitam habeat exceptionem Nullitatis, qua ipsi non potest eripi per Domini rati habitationem; At contra procuratorem latam sententiam ratam habere Domino est integrum. *l. 3. §. 1. ff. rem rat. haber. ibique Gothofr. lit. U. l. 24. C. de Procurat. Perez. ad Cod. tit. de Procurat. n. 13. Zoel. ad ff. eod. tit. n. 17. Wissenb. ad ff. p. 1. Disp. 12. tb. 13.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 7. tb. 27.* Contrariam sententiam, quod scilicet, ratificatio Domini habeat locum, quamvis in favorem ejus sententia lata sit, cum Gail. *lib. 1. obs. 47.* & Hillig. *ad Donell. lib. 18. c. 12. lit. 2.* amplecti videtur Dn. Brunnem. *ad cit. l. 24. C. de Procur.*

Th. III.

Quando verò probabiliter dubitatur, utrum is, qui se gerit pro Procuratore, mandatum habeat, tunc Cautio de Rato ab eo præstanda venit. *l. 39. §. 1. ff. de Procur. l. 1. C. eod.* Si namque præsumptiones, ex quibus tamen mandatum probari nequit, pro procuratore militant, tunc illum defectum Cautione de rato supplere potest, quia per præsumpti-

2
funtiones res dubia fit, ut Cautio de rato locum habeat.
d. l. 1. C. de Procur. ibique Dn. Brunnem. Perez. *ad Cod.*
eod. tit. n. 15. Bachov. *ad Treuth. vol. 1. Disp. 9. tb. 7. lit. H.*
Wissenb. *cit. loc. tb. 5. § p. 2. Disp. 29. tb. 28.* Sic etiam ad
Cautionem rati admittitur Procurator, qui exhibet man-
datum mancum & mutilum, vitioque aliquo laborans.
Ord. Jud. Elect. Sax. tit. 7. §. Da auch etwan ein Mandat
mangelhaftig / und es wolle der Anwald derowegen de ra-
to caviren / soll er damit / wosern er sein Erbieten ale bald in
solchem Termin zu werck richtet / zugelassen werden. Vid.
Zang. *de Except. p. 2. c. 8. n. 20.* Umm. *ad Proc. Disp. 9. tb. 7.*
n. 30. circ. fin. B. Dn. Carpz. *p. 1. Const. 1. def. 29. n. 6.* Dn.
Nicol. *in Proc. p. 1. c. 7. n. 48.* Sed hoc, quod de mandato
per cautionem de rato supplendo, jam dictum est, Inter-
pretes restringunt, ut non procedat in mandato ad recipi-
endam solutionem; Item in causis arduis v. g. matrimo-
nialibus &c. Vid. Jason. *ad d. l. 1. C. de Procur.* Imò gene-
ralius dicendum esse putant, non sufficere Cautionem de
rato, si causa speciale requirat mandatum. *arg. l. 27. pr. ff.*
de minor. Vid. Rosbach. *in Proc. Civ. tit. 14. n. 12. § 13.*
Hillig. *ad Donell. lib. 18. c. 13. lit. M. B.* Dn. Carpzov. *in Proc.*
tit. 5. art. 6. n. 67. Dn. Nicol. *cit. c. 7. n. 47.* Barbof. & Dn.
Brunnem. *ad cit. l. 1. C. de Procur.*

Th. IV.

Venit autem hic omninò notandum, quod hæc Cau-
tio in persona Procuratoris nomine Actoris intervenientis
solum locum habeat, secundum *l. 31. §. 1. ff. de Procur.* ubi
Ictus Ulpianus dicit: Qui alieno nomine agit, id ratum
habiturum eum, ad quem ea res pertinet, cavere debet. *add.*
Zoef. ad ff. tit. rem rat. hab. n. 2. Dn. Hahn. *ad Wesenb. eod. tit. n.*
1. Magn. Dn. Struv. *Ex. 47. tb. 110.* Reí verò procurator de

rato regulariter non cavet, quia Reus, cujus vices supplet, non agit sed excipit, & ab alio illatam suscipit actionem. l. 45. §. fin. ff. de Procur. l. 5. §. fin. l. 6. ff. de novi oper. nunc. Præstat verò hic Cautionem de judicato solvendo. Dn. Brunnem. ad l. fin. C. de Consort. ejusd. lit. cum nemo litis alienæ idoneus defensor sit absque satisfatione, ubi tamen Dn. Hahn. ad Wesenb. tit. de Procur. n. 6. in fin. distinguendum esse putat, utrum reus præsens in judicio, utrum verò absens sit, ita ut, si præsens sit, ipsemet teneatur satisfacere. l. un. C. de satisf. nisi immobilia possideat. l. 15. ff. qui satisf. cog. si absens sit, ulterius distinguit inter actionem in rem & in personam; ita quidem ut in illa procurator Rei utramque Cautionem præstet, tam rati scilicet quàm judicatum solvi. l. 75. ff. de Procur. cum ibi periculum sit, ne Reus domum reversus agat, aut rem vindicet. l. 40. §. 2. ff. eod. In actione verò personali saltem præstat Cautionem judicatum solvi, per superius alleg. text. Excipiuntur tamen nonnulli casus, quibus etiam in actione personali procurator Rei de rato cavere tenetur, quos vid. ap. Giph. ad l. 35. §. fin. ff. de Procur. Add. Perez. ad Cod. de Procur. n. 17. Zœf. alleg. loc. Hillig. ad Donell. lib. 18. c. 13. lit. MM. Hodie verò pro Reis in judicio conventis alios, de rato cavere volentes, admittendos esse, ex Ord. Jud. Elect. Sax. tit. 7. §. Wir lassen aber &c. deducit B. Dn. Carpz. in Proc. tit. §. art. 6. n. 13.

Th. V.

Porro hic observandum est, quod ex quarundam personarum conjunctione vel mandatum, vel saltem Dominum gesta ratificaturum, præsumatur, quapropter & istæ, præstita de rato Cautione, in judicio admittuntur. l. 35. ff. de Procur. l. 12. l. 21. C. eod. ibique Dn. Brunnem. Wissenb. ad

ad ff. p. 2. *Disp. 29. tb. 28.* Conjunctio autem illa est vel ex cognatione & affinitate; vel ex conjugio; vel ex accepto beneficio; vel etiam ex causa seu lite communi. *Add. d. l. 35. ff. de Procur.* ubi nonnullæ personæ conjunctæ referuntur. Perez. *ad Cod. cit. loc. n. 16.* (1) Ratione cognationis videmus patrem nomine filii, & filium nomine parentis, quin etiam omnes masculini generis in linea ascendente & descendente admittendos esse. *d. l. 35. Ord. Proc. Jud. Elect. Sax. tit. 7. §.* Wir lassen aber gleichwol geschehen &c. Hillig. *ad Donell. lib. 18. c. 12. lit. K.* Dn. Brunnem. *ad l. 12. C. de Procurat. B. Dn. Carpzov. p. 1. Const. 1. def. 29.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 7. tb. 38.*

Th. VI.

Ratione cognationis ulterius sub Cautione rati admittuntur Collaterales. *d. l. 35.* Sed ad quem usque gradum de Jure Civ. expeditum non est, Sichard. *ad l. 12. C. de Procur. n. 6.* & cum eo Kossbach / *in Proc. c. 14. n. 3.* conjunctionem ad decimum usque gradum extendit, de quo tamen meritò dubitat Hillig. *ad Donell. cit. loc.* & B. Dn. Carpzov. *in Proc. tit. 5. art. 6. n. 25.* Non malè cum iisdem quis dixerit, ex transversalibus cognatis de Jure Civ. solos fratres admitti, per *sep. cit. l. 35.* ubi fratrum tantummodo fit mentio, quapropter hoc extra denominatas in jure personas trahendum non est. In foro Saxon. dubium hoc remotum & per constitutionem expressam jus hoc ad alios quoque consanguineos ad tertium usque consanguinitatis gradum inclusive extensum est. *Vid. Ord. Jud. d. tit. 7. §.* Wir lassen aber &c. Dn. Nicol. *in Proc. p. 1. c. 7. n. 42.* Dn. Brunnem. *ad l. 21. C. de Procur. circ. fin.* Consentiunt Statuta Hamburgensia *p. 1. tit. 10. art. 1. alleg. ab Hillig. d. c. 18.* Aliàs multi judicis arbitrio, pro more regionum, definienda

zum relinquunt, quis hodie conjunctus habendus sit. Vid. Joh. Monach. *Pract. Jud. p. 6. c. 4. n. 10. & seq.* Costal. *ad d. l. 35. de Procur.* Porro ratione Affinitatis sub cautione rati admittitur socer pro genero, & gener pro socero, quod indistinctè procedit, siue affinitas inter prædictas personas adhuc duret, siue morte uxoris dissoluta fuerit, uti contra dissentientes nonnullos defendit B. Dn. Carpz. *cit. art. 6. n. 46. & seq.* Quia etiam post obitum conjugis honoris & affectionis inter generum & socerum ratio habenda est. *Add. Ord. Proc. Judic. Elect. Sax. cit. loc. B. Dn. Carpz. p. 1. Const. 1. def. 29.* An verò præter socerum adhuc alia personæ ratione affinitatis sub Cautione rati admitti possint, videri potest ap. Hillig. *alleg. lib. 13. c. 12. lit. K.* Magn. Dn. Struv. *Ex. 7. tb. 28.* & Dn. Nicol. *in Proc. cit. s. 7. n. 44.*

Th. VII

(2) Propter conjunctionem ex conjugio descendentem maritus, pro uxore in judicio sine mandato comparens, sub Cautione rati admittendus est. *l. 21. C. de procur. Perez. ad Cod. ibid. n. 16.* quod Interpretes ad bona recepticia restringunt. Vid. Gail. *lib. 1. Obs. 133. n. 5. & seqq.* Nauchbar *p. 1. q. 2. n. 42.* Bronchorst. *1. miscell. ass. 27.* Sichard & Dn. Brunnem. *ad l. 21. C. de Procur.* In paraphernalibus siquidem non opus esse satisfactione, ex *l. fin. C. de pact. convent.* constat, multo minus verò in dotalibus mandatum aut cautionem requiri, exinde sufficienter patet, quod maritus illorum sit Dominus, maxime quoad actiones movendas. *l. 9. C. de Rei Vind. ibique Dn. Brunnem. Vid. Hillig. ad Donell. lib. 18. c. 12. lit. L. qui Trenta- inq. 2. Pract. Resol. 5. n. 10.* propter disensum norat. *Add. Dn. Brunnem. ad d. l. 21. C. de Procur.* Jure Saxonico indistinctè

causa constituit procuratorem. *arg. l. 40. ff. de Procur.*
(2) quando causa speciale mandatum requirit. *l. 27. pr. ff. de minor.* Jung. B. Dn. Frantz. *ad ff. tit. de Procur. n. 29.*
Denique præstationem Cautionis de rato quod attinet, videmus quod semper realiter. B. Dn. Carpz. *in Proc. tit. 5. art. 6. n. 7.* & judicialiter sub obligatione bonorum fieri debeat. Dn. Nicol. *in Proc. p. 1. c. 7. n. 49.* Hinc in iudicii receptum, ut per Notarium Iudicii ad Acta consignetur & Registratura hujus Cautionis positioni Actoris vel Rei subiciatur hisce verbis atque formalibus:

In termino &c. Hat N. N. wegen seiner Principalen Geschwister &c. Cautionem rati mit Verpfändung Haab und Güter / so viel hierzu von nöthen / in loco Iudicii acta corporali, wie üblich und bräulich / angelobet / &c.

Conclusio.

Et hæc de speciebus Cautionum judicialium sufficiant. Effectus earum quisnam sit, subinde monitum est. Ad contraria Cautionum in primis pertinet Remissio, quæ est vel expressa, vel etiam tacita, exinde inducta, quod quis Cautionem exigere negligat. Hinc si quis exceptionem Cautionis ante Litis Contestationem non opposuerit, postea admitti nequit, cum dilatoria adeoque ante Litis Contestationem opponenda sit. *arg. l. pen. § ult. C. de Except. ibique.* Dn. Brunnem. Magn. Dn. Struv. *Ex 46. tb. 7.* Quapropter in foro Saxonico Cautionem pro Reconvensione & Expensis in limine Iudicii Reus ab Actore petere & præstationem Guarandæ exigere debet, quod si non fecerit, Iudex ex officio Actori has Cautiones injungere nequit, cum jus potius partis concernant; Hocque verba

verba in Sententiis aliàs usitatissima, scil. die gefonnene
Gewähr/ satis innuunt. Vid. Moller. *ad Const. Elect. 3. p. 1.*
n. 8. B. Dn. Carpzov. p. 1. Const. 4. def. 3. Magn. Dn. Richter/
Vol. 2. Conf. 203. n. 4. Plura de contrariis Cautionum
ut adjiciamus, ratio instituti prohibet, cum præter opini-
onem præsentis pagellæ satis excrevisse videantur. In-
terim B. L. ut hunc Laborem placida censura dignari velit,
officiose rogamus, insimulque S. S. Trinitati pro
assistencia divina grates persolvi-
mus humillimas.

 *Autio præstari valet apto Pignore, vel quod
Tutius est, aptis Fidejussoribus; atqui
Judicio Themidis Wiegnerus sistit utrumq;
Lemmata, quæ cautus scripsit, sunt pignus, & omnis,
Qui legit ista, Fidejussor cupit esse, quid inde
Augurer? annon hæc sententia pulcra feretur?
Wiegnerum meritò mox præmia digna sequantur.*

Boni ominis & honoris ergò f.

CHRISTOPH. PHILIPP. Richter/
D. Com. P. C. P. P. & Fac. Jurid. Ordinarius.

Ad Præximum Dn. Respondentem.

EN tantum Specimen docti probat enthea dona
Ingenii; par vult laudibus esse ruis.

Qui Themidos Musas tanto dignaris honore,
Dignus honore clues, quem parat ipsa Tibi.

*Benivolentia singularis testanda ergò
hæc adponere voluit*

ERNESTUS FRIDERICUS Schröter/
D. Antecessor & h. t. Facult. Jurid.
Decanus.

Dum

Dum Wiegnerē docēs, quid præsit a Cautio profic,
Quantaque sufficiat, quæve ex ratione petatur,
Sufficit bocce Tuis; Feliciter omnia cedant,
Et max. sacra Themis Tibi præmia conferat ampla.

JOHANNES CHRISTOPHORUS Falckner/

J. U. D. Prof. Publ.

J. J.

Clarissimo, mibique Charissimo
DN. WIEGNERO,

Feliciter!

Consumsit qui sic Academica tempora, doctō
Ut cathedram scriptō scandere laude queat,
Cautē is consumsit sumptūs, & tempora. Et esse
Te talem, præsens litera cauta docet.
Hinc animō, calamōque, Tibi congratulor. Inſta!
Jam neſtit fertum Magnus Apollo Tibi.

*Paucis lineolis hiſce votum & augurium meum includere,
in ſimulque debitum affectum reſtari volui, debui*

ADRIANUS Beter / D.

In mare ceu celeri volvuntur flumina curſu,
Appetit ut Centrum linea quæque ſuum.
Sic tua Sedulitas ad culmen tendit Honoris,
Laudo Conatum, proſpera Fata precor!

*Hiſce, Clariffime Dn. Wiegner / LL. Cultor ſtrenue, Faw-
tor honoratiffime, qui ad exemplum Eruditorum Viro-
rum mentem tuam componere ſatagis, fortunam rebus
tuis propitiã & benignã exopto, meique memoriã
commendo*

HEINRICUS Linck / U. J. D.

F I N I S.

ULB Halle 3
004 369 351

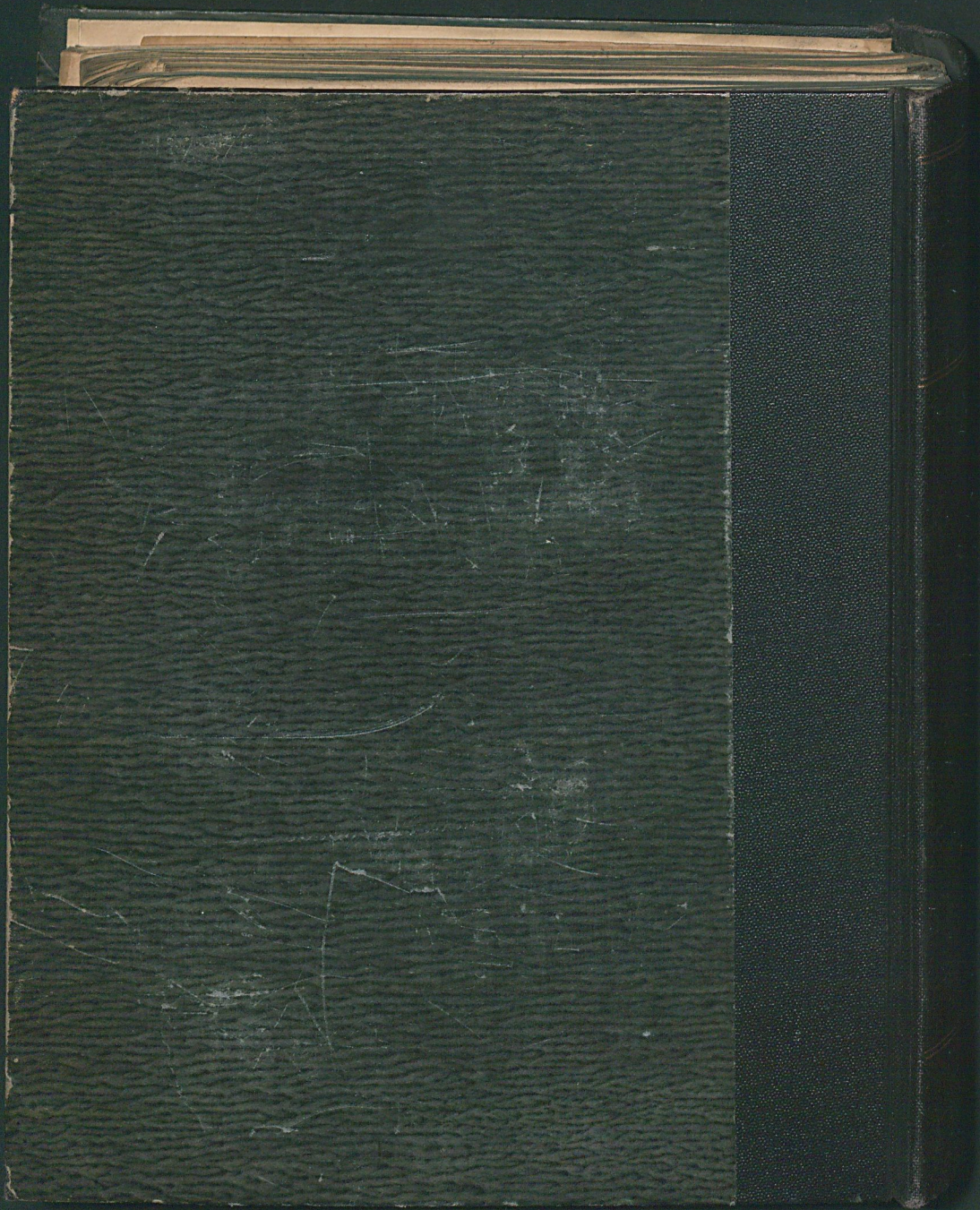

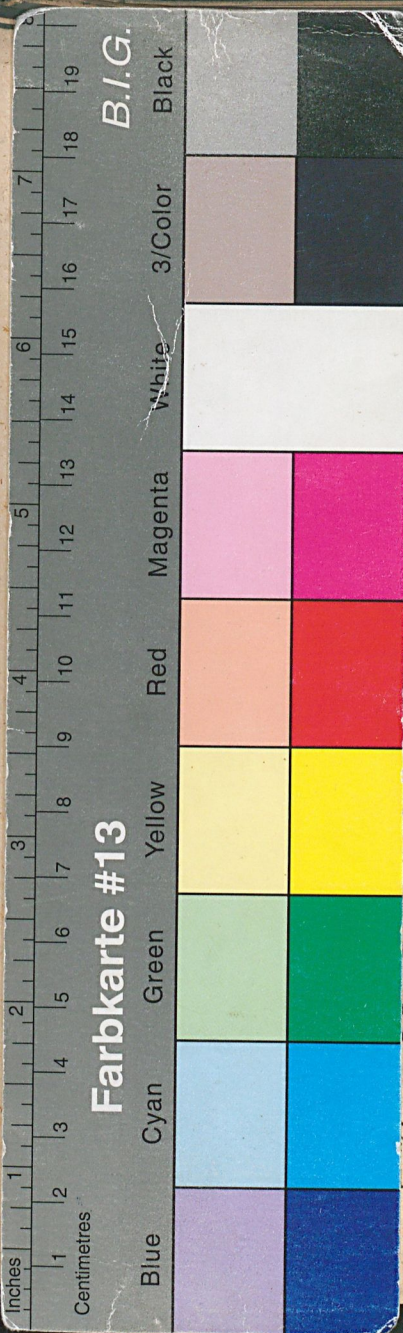
F

PA 70

V 17

AUXILIANTE! M 24. 11
DE
ONIBUS
DICIO
ANDIS, 1669, 24.
Bon
n Vorstande /
missu
cultatis Juridicæ
a Salana, (7/)
ESIDE
O Linck / U.J.D.
ore suo honoratissimo,
litorum Examine
I HANC PUBLICAM
rio Fctorum,
anno M. DC. LXIX.
consuetis
chibet
gnier / Jun. Dresd. Misn.
Respondens.

N Æ,
ELIS KREBSII.